

371.335 21

ป 554 ก

ร. 3

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป
ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยายแตกต่างกัน

19 S.ศ. 2539

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปาริชาติ อุทก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

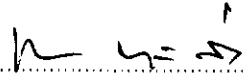
เมษายน 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B. 51842

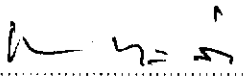
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

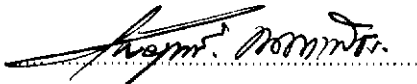
คณะกรรมการควบคุม

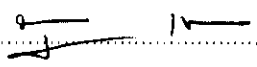
 ประธาน
(ผศ. เกษม บุญส่ง)

 กรรมการ
(ผศ. บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(ผศ. เกษม บุญส่ง)

 กรรมการ
(ผศ. บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ. นุชกร เพชรวิจารณ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ...๑๑... เดือน ...พฤษภาคม... พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณา ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัย ในการดำเนินงานวิจัย นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จบริบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์บุษกร เพชรวิวรรณ ที่กรุณาร่วมเป็น กรรมการสอบปากเปล่า เกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัย ในการดำเนินงานวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ไชโย เขียวนนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน อาจารย์วิมล เข้มเพชร คณะครูและนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และร่วมมืออย่างดียิ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นหาข้อมูลจนเสร็จสิ้นการทดลอง

กราบเท้าบิดา มารดา ที่คอยห่วงใยซักถามถึงความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งคอยให้กำลังใจ และกำลังใจทรัพย์ สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณปรีดา ภูเจริญ คุณเพียงใจ สุภรัตนวงศ์ คุณจุฑาทิพ ชาววงจักร์ คุณมาลีวัลย์ กลิ่นบุบผา คุณเพ็ญภา จันทร์พงษ์ และคุณสรเรณิญา ชาววงจักร์ ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ บิดา มารดาผู้ให้กำเนิด ครู - อาจารย์ ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และผู้มีส่วนช่วยเหลือ ในการศึกษาค้นคว้าให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดี

ปาริชาต อุทก

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	✓ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	✓ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสไลด์เทป.....	7
	ความหมายของสไลด์.....	7
	ความหมายของสไลด์เทป.....	7
	คุณลักษณะเฉพาะของสไลด์เทป.....	8
	คุณค่าของสไลด์เทปในด้านการเรียนการสอน.....	8
	การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับสไลด์ในด้านการศึกษา.....	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์.....	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์.....	16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์.....	16
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก....	20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก.....	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก.....	22

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	25
	ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	25
	การดำเนินการทดลอง.....	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	35
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	35
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	35
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	35
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
	วิธีดำเนินการทดลอง	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	36
	อภิปรายผล	37
	ข้อเสนอแนะ	37
	ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย	38

บรรณานุกรม 39

ภาคผนวก 48

ประวัติย่อของผู้วิจัย 80

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยาย โดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา.....	34
2	การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ	56
3	การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	57
4	การยอมรับคุณภาพสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย จากการประเมินของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	58
5	การยอมรับคุณภาพสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย จากการประเมินของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	59
6	แสดงค่า p, r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องอาหารและโภชนาการ.....	69

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ถึงองค์ประกอบที่สำคัญสูงสุดในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการให้การศึกษา เพราะการศึกษานอกจากจะช่วยเสริมสร้างให้บุคคลมีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนมีอนามัยที่สมบูรณ์แล้ว การศึกษายังเป็น กระบวนการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ในการที่จะพัฒนาคุณภาพของบุคคล เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6. 2529 : 1 - 15) ทั้งยังช่วยให้บุคคลปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม รู้จักใช้ความคิดในการช่วยตนเอง ครอบครัวและสังคมอันเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ (สุรัชย์ หวันแก้ว. 2530 : 19) ฉะนั้น การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ประชากรของประเทศจะต้องมีคุณภาพ คุณภาพของประชากร ย่อมเป็นผลิตผลของระบบการศึกษาของประเทศนั้น ๆ ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท เนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันศุกร์ที่ 2 ธันวาคม 2515 มีความตอนหนึ่งว่า " งานด้านการศึกษา เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมือง เป็นข้อใหญ่... " (ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์. 2520 : 6)

การจัดการเรียนการสอนอันเป็นหัวใจของการศึกษานั้น เดิมการจัดการศึกษาและการสอนในอดีตเน้นที่กระบวนการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ และจะพึงเล็งที่บทบาทของครูเป็นสำคัญ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2523 : 7) แต่สำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน การศึกษาในทุกระดับจะมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนการสอนจึงเปลี่ยนไปจากในอดีต โดยจะมุ่งให้นักเรียนเป็นผู้ศึกษาหาความรู้จากการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง แทนการให้ครูเป็นผู้บอก ครูจะเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ หาคำตอบ และหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนมาเป็นผู้แนะแนวทางก็คือ เทคโนโลยีทางการศึกษาเพราะเป็นส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ เป็นตัวที่ทำให้เกิดบูรณาการขึ้นแก่ผู้สอน (เปื้อง กุมุท. 2519 : 23)

การศึกษาจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อการสอน ซึ่งหมายถึง วัสดุ เครื่องมือ และวิธีการ ที่จะนำหรือถ่ายทอดสารไปยังผู้รับ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 202) นักการศึกษาต่างยอมรับว่าการจัดการสอน โดยใช้ สื่อการสอนเข้ามาประกอบนั้น ทำให้การเรียนมีความหมายแก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สื่อการสอน จะเป็นสื่อกลางสำหรับถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจทางวิชาการต่าง ๆ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฮันท์ (Hunt. 1955) ได้กล่าวว่า สื่อการสอนทำให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น และประหยัดเวลา เพราะสื่อการสอนจะช่วยถ่ายทอดความคิด ระหว่าง ครู กับ นักเรียน ช่วยทำให้เข้าใจเรื่องราวที่ ครูสอนได้ง่าย รวดเร็ว และเกิดเป็นความจำที่ถาวรด้วย สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสด้วย ระบบประสาททั้งหลาย นอกเหนือไปจากการฟังเพียงอย่างเดียว การสัมผัสทางจักษุ ประสาท ให้ผลการเรียนรู้ได้มากที่สุด และความรู้นั้นจะคงทนอยู่ได้นานที่สุด ถึง 75 % รองลงมาคือ ทางโสตประสาท 13 % (Dale. 1969 : 243)

ในการจัดการเรียนการสอน จึงพยายามจัดโดยใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ผ่านทางตา และ ทางหูมากที่สุด เปรี๊ยะ กุมท (2519 : 51) ได้กล่าวไว้ว่า โสตทัศนศึกษา เป็นการศึกษาที่มี จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางการศึกษา โดยอาศัยประสาททั้ง 5 ให้มากที่สุด โดยเฉพาะการได้เห็น และการได้ฟัง ดังนั้นการสร้างสื่อการสอนจึงต้องหาวิธีการ และรูปแบบ ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ภาพที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เสียงบรรยายถูกต้องเป็นรูปธรรมมากที่สุด

ในบรรดาสื่อการสอนประเภทโสตทัศนวัสดุ (Audio Visual Aid) ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการติดต่อสื่อความหมาย สไลด์เทป เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่มีความนิยมในการนำมา ใช้ในการเรียนการสอน เพราะสไลด์เทปทำให้ผู้เรียนรับรู้ได้ถึง 2 ทาง คือ ทางจักษุสัมผัส กับทางโสตสัมผัส ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยผู้เรียนสามารถดูภาพ และฟังเสียง คำบรรยายไปพร้อม ๆ กัน จะฟังซ้ำกี่ครั้งก็ได้ (Lamb. 1971 : 97) ทั้งยังให้คุณค่าในการสร้างความเข้าใจที่แน่นแฟ้นจากนามธรรมมาเป็นรูปธรรม สามารถลดเวลาการสอนของครูได้อย่างดี (อำนวย เดชชัยศรี. 2524 : 15) ขั้นตอนการผลิตการทำสำเนา รวมทั้งการใช้ไม่ยุ่งยาก และประหยัดค่าใช้จ่าย (กรมวิชาการ. 2517 : 159) เมื่อผลิตออกมาแล้ว สามารถปรับปรุง แก้ไขให้ทันสมัยได้ง่ายสะดวกในการเก็บรักษา และสามารถที่จะนำไปใช้กับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือ รายบุคคลก็ได้ (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2525 : 1) นอกจากนี้สไลด์เทปยังมี คุณสมบัติพิเศษ คือ การเปลี่ยนภาพเป็นไปในอัตราที่ผู้เรียนต้องการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ (เปรี๊ยะ กุมท. 2519 : 63)

การผลิตสไลด์เทปเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนจุดประสงค์ใหญ่คือ ให้ผู้เรียนได้เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างถูกต้อง เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านให้มากที่สุด แต่สื่อที่นำมาใช้จะให้ผลดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ วิธีการในการนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับเสรี กริมหา (2521 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า "ไม่ว่าสื่อการสอนจะวิเศษ ไร้ใจ ชวนให้ตื่นเต้นเพียงใดก็ตาม แต่หากการนำเสนอไม่ดีพอ สื่อนั้น จะไม่สามารถช่วยถ่ายทอดเรื่องราวได้ดังที่มุ่งหวัง ไว้เลย " ตลอดจนต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของการใช้และการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคการผลิตจะต้องมีการวางแผนที่ดีเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน (พ. เกียรติสมบุญ. 2523 : 68) ดังนั้นในการผลิตสไลด์เทปเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน จึงต้องพิจารณาถึงรายละเอียดของตัวแปรทั้งทางด้านสื่อ และด้านผู้เรียน อันเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีผลทำให้ปริมาณการเรียนรู้มีผลแตกต่างกันออกไป

ในปัจจุบันสไลด์เทปส่วนมากจะผลิตขึ้นโดยผู้ใหญ่ ถึงแม้ว่าจะพยายามผลิตให้อยู่ในลักษณะที่ซึมซาบเข้าสู่ความเข้าใจของเด็กและวิเคราะห์ประสบการณ์เดิมของเด็กแล้วก็ตาม ก็ยังคงพบปัญหาด้านการสื่อความหมายระหว่างบุคคลที่ต่างวัยกันซึ่งย่อมมีประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน ฉะนั้น การผลิตสไลด์เทปจึงควรให้นักเรียนในช่วงวัยนั้น ๆ มีส่วนร่วมในการเขียนคำบรรยายด้วย (อนุสรณ์ เอื้อประเสริฐ. 2531 : 48) ทั้งนี้เพราะเหตุผลว่าเวลาเราติดต่อสื่อความหมายกันนั้น เราไม่เพียงสนองตอบกับคำที่เราได้ยินเท่านั้นเรายังตีความหมายคำที่ได้ยินพร้อมกับคิดไปด้วยเสมอ โดยพยายามวิเคราะห์เนื้อหา ความหมายที่แท้จริงของผู้พูด และคำ ๆ เดียวกันอาจมีความหมายได้ต่างกัน เมื่อนำไปใช้ต่างวาระต่างบุคคล นอกจากนั้นกลุ่มคนในตำแหน่งสถานภาพต่าง ๆ เช่น นักเรียน ศิลปิน หรือแม้แต่ขโมยต่างก็มีภาษาเฉพาะที่ใช้กันในหมู่ของตน ภาษาเฉพาะต่างก็เป็นผลิตผลมาจากประสบการณ์ร่วมกัน ของสมาชิกทั้งหลายภายในกลุ่ม จึงช่วยทำให้การติดต่อสื่อความหมายของกลุ่ม ในเรื่องซึ่งเป็นความสนใจร่วมกัน มีความสะดวก รวดเร็วและง่ายเข้า (โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมนุษย์. ม.ป.ป. : 114 - 125) รวมทั้งเหตุผลทางด้านจิตวิทยาที่ว่า คนในวัยเดียวกัน มีความสนใจ ความสามารถ วุฒิภาวะ อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีอายุ 6 - 13 ปี เป็นวัยที่ผู้ใหญ่มีส่วนเข้าถึงโลกของเด็กได้น้อยที่สุด เด็กจะมีโลกของตนเองระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่น ความเข้าใจ และการใช้คำพูด (นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ. 2515 : 143) ดังนั้นวิจัยของเพญศิริ แก้วเกษร (2522 : 41) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้สไลด์เทปแบบที่เลือกภาพสร้างคำบรรยายและลำดับเนื้อหาโดยเด็ก กับ สไลด์เทปแบบเลือกภาพสร้างคำบรรยายและลำดับเนื้อหาโดยผู้ใหญ่ โดยใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ที่ 6 ผลปรากฏว่า สไลด์เทปแบบเลือกภาพสร้างคำบรรยายและลำดับเนื้อหาโดยเด็ก ส่งผลต่อการเรียนรู้สูงกว่า สไลด์เทปแบบเลือกภาพสร้างคำบรรยายและลำดับเนื้อหาโดยผู้ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ พัลลภ พิริยะสุวรรณ (2531 : 43) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียน จากสไลด์เทปแบบที่มีการประกอบ ส่วนและเสียงบรรยายต่างกัน โดยยึดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเดียวกัน ผลปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากสไลด์เทปแบบสร้างคำบรรยายโดยเด็ก มีผลการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปแบบสร้างคำบรรยายโดยผู้ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเสียงบรรยายทั้งเสียงเด็ก และเสียงผู้ใหญ่ ไม่มีผลต่อปริมาณ การเรียนรู้ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเหตุผลและงานวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ลักษณะประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติทั้งของผู้ส่งสารและผู้รับสารที่สอดคล้องกัน และอยู่ในระดับเดียวกัน จะช่วยให้การติดต่อ สื่อความหมายเป็นไปอย่างรวดเร็ว และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้มากขึ้น

ถึงแม้คำบรรยายประกอบสไลด์เทปที่เด็กสร้างขึ้น จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าคำบรรยาย ที่ผู้ใหญ่สร้างขึ้นแล้วก็ตาม ก็จะต้องคำนึงถึงรูปแบบคำบรรยายที่จะนำมาใช้ในการผลิตสไลด์เทป อีกด้วย โดยได้กล่าวมาแล้วว่า การเรียนจากสไลด์เทปนั้น เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการดูและฟัง เสียงบรรยาย จากการศึกษาของนักวิชาการว่าพบว่ามีมนุษย์เราใช้เวลา 60 - 70 % เพื่อการฟัง และยังคงพบต่อไปว่าความล้มเหลวของการสื่อสารนั้น เกิดจากการฟังมากที่สุด สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจะต้องใช้เวลาในการฟังแต่ละวันถึง 46 % (วิรัช ลภิรัตนกุล. 2526 : 28) ดังนั้นเพื่อให้ การฟังบรรลุวัตถุประสงค์ จึงต้องหารูปแบบของการพูดหรือการบรรยายที่จะสร้างแรงจูงใจ และ การรับรู้ที่ดี ซึ่งการพูดในการเรียนการสอนที่นิยมใช้กันในปัจจุบันได้แก่ รูปแบบการพูดแบบบรรยาย และรูปแบบการพูดแบบสนทนา รูปแบบการพูดทั้ง 2 รูปแบบ มีความแตกต่างกันคือ รูปแบบการพูดแบบบรรยายจะมีลักษณะที่ครูเป็นผู้สร้างสิ่งบอกกล่าวทั้งหมด เป็นผู้พูดให้เนื้อหา และมีผู้เรียนเป็นผู้รับฟัง โดยรับความคิดอยู่เฉย ๆ อย่างเคร่งครัด ส่วนรูปแบบการพูดแบบสนทนา เป็นการพูดคุยโต้ตอบกันระหว่างคน 2 คน ผู้ฟังมีความรู้สึกเหมือนกับว่า ตนกำลังนั่งฟังใน วงสนทนานั้นจริง ๆ

แต่ในปัจจุบัน การผลิตสไลด์เทปโดยทั่ว ๆ ไป จะสังเกตได้ว่า รูปแบบคำบรรยายที่ใช้ ประกอบสไลด์จะใช้รูปแบบคำบรรยายแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้ทำการผลิตสไลด์เทปเอง ก็ไม่สามารถจะให้คำยืนยันได้ว่า รูปแบบการใช้คำบรรยายแบบบรรยาย จะส่งผลต่อการเรียนรู้ สูงกว่าวิธีอื่น

จากการวิจัยและเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า และยังไม่พบว่า มีการวิจัยโดยนัย และบอกได้ว่า ถ้าสไลด์เทปที่สร้างโดยให้เด็กในวัยเดียวกับผู้เรียนเป็นผู้คิด ส่วนวนคำบรรยาย ซึ่งให้ผลการเรียนรู้สูงกว่า สไลด์เทปที่ผู้ใหญ่เป็นผู้คิดส่วนวนคำบรรยายแล้ว รูปแบบคำบรรยายที่แตกต่างกัน อันได้แก่ รูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนาเมื่อนำมาสร้างเป็นสไลด์เทปโดยให้เด็กในวัยเดียวกับผู้เรียนเป็นผู้คิดส่วนวนคำบรรยาย รูปแบบคำบรรยายแบบใด จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป ที่สร้างคำบรรยายโดย

เด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแตกต่างกัน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา แตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นแนวทางและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสไลด์เทป ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสไลด์เทปประกอบการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับ วัยวุฒิภาวะ และระดับความรู้ของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 4 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 130 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน
3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เนื้อหาที่ใช้คือ วิชาสุขศึกษา (พ 011) เรื่องอาหารและโภชนาการ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ สไลด์เทปเรื่องอาหารและโภชนาการ จำนวน 1 ชุด
พร้อมเทปเสียงที่แตกต่างกัน 2 แบบ

5. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนจากสไลด์เทป ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยาย
แบบบรรยาย

2. สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยาย
แบบสนทนา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้
ในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา (พ 011) เรื่องอาหารและโภชนาการ ในการวิจัยครั้งนี้ วัดได้จาก
แบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน หมายถึง สไลด์เทปที่สร้างขึ้น
โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในวัยเดียวกันกับผู้เรียนคือ วัยเด็กตอนปลายเป็น
ผู้คิดสร้างคำบรรยายตามสำนวนของเด็กนักเรียนเอง โดยสร้างขึ้นตามขอบเขตบทสไลด์ที่ผู้วิจัย
กำหนดขึ้นจากเนื้อหาวิชาสุขศึกษา (พ 011) เรื่องอาหารและโภชนาการ โดยมีขอบเขตเนื้อหา
ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มี 2 ชุด คือ

2.1 สไลด์เทปที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย หมายถึง การอธิบายชี้แจงหรือ
เล่าเรื่องอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เป็นการพูดบรรยายตลอดเรื่อง

2.2 สไลด์เทปที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา หมายถึง การพูดคุยโต้ตอบกัน
ระหว่างคน 2 คน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีบรรยากาศเป็นกันเอง

3. การเรียนจากสไลด์เทป หมายถึง การเรียนเนื้อหาวิชาสุขศึกษา (พ 011) เรื่องอาหาร
และโภชนาการ จากสไลด์ประกอบเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับ
ผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยาย 2 แบบ คือ รูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบ
คำบรรยายแบบสนทนา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะแยกกล่าวรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ
ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสไลด์เทป
 - 1.1 ความหมายของสไลด์
 - 1.2 ความหมายของสไลด์เทป
 - 1.3 คุณลักษณะเฉพาะของสไลด์เทป
 - 1.4 คุณค่าของสไลด์เทปในด้านการเรียนการสอน
 - 1.5 การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับสไลด์ในด้านการศึกษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสไลด์เทป

ความหมายของสไลด์

สไลด์มีความหมายตามพจนานุกรมการศึกษา (Dictionary of Education) ดังนี้ สไลด์ หมายถึง วัสดุโปร่งแสงที่มีภาพเหมือนจริงฉีกอยู่ระหว่างชั้นของภาพ ซึ่งใช้สำหรับฉายในเครื่องฉาย หรือดูจากแสงที่ส่องผ่าน ความหมายของสไลด์จะรวมถึงฟิล์มโพสิทีฟ (Positive) ที่ฉีกอยู่ระหว่างกระจกด้วย และเป็นวัสดุทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ต้องใช้กับเครื่องมือประเภท Hardware (Good. 1973 . 504)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520 : 245 - 248) กล่าวถึงสไลด์ว่าเป็นภาพฉายโปร่งแสง ซึ่งมีทั้งภาพเหมือนจริง สี และขาวดำ มีขนาดต่าง ๆ กันบางชนิดมีขนาดใหญ่ พอที่จะดูด้วยตาเปล่าได้ อย่างชัดเจน แต่บางชนิดมีขนาดเล็กมากต้องดูด้วยที่ดู (Viewer) ซึ่งมีจอเล็ก ๆ อยู่ในตัวเอง และมี

แสงสว่างจากหลอดไฟภายใน แต่ถ้านำไปใช้กับนักเรียนเป็นกลุ่มจะต้องนำไปฉายด้วยเครื่องฉายตามขนาดของสไลด์นั้น ๆ

รูปแบบของสไลด์ที่นิยมใช้กันในการศึกษาคือ สไลด์ที่ผลิตจากฟิล์มสีธรรมชาติชนิดฟิล์มโพสิทีฟ (Positive) ซึ่งให้ภาพและสีเหมือนจริงตามธรรมชาติ โดยมากจะถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายภาพ ชนิดที่ใช้ฟิล์มขนาด 35 มม. แบบสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว สไลด์ที่ผลิตออกมาสำเร็จจะฉีกกรอบกระดาษ หรือกรอบพลาสติกเรียบร้อย มีขนาด 2 x 2 นิ้ว (วาสนา ชาวหา. 2522 : 173)

ความหมายของสไลด์เทป

สุนันท์ ปัทมาคม (2520 : 11) ได้กล่าวถึงสไลด์เทปว่า สไลด์เทปหมายถึง การนำสไลด์และเทปมาใช้พร้อมกัน ลักษณะของการใช้สื่อทั้ง 2 อย่าง จึงเป็นวิธีการของการใช้สื่อประสม

สไลด์เทป เป็นสไลด์ชุดที่ถ่ายทำเป็นเรื่องราวเรื่องหนึ่งๆ จะมีจำนวนสไลด์มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ดูวัยของผู้ดู โดยมีคำบรรยายภาพสไลด์บันทึกในเทปบันทึกเสียง อาจจะมีเสียงเพลง หรือเสียงประกอบบันทึกลงในเทปบันทึกเสียงด้วย (สุวรรณี เลื่องยศสื่อชากุล. 2524 : 5)

คุณลักษณะเฉพาะของสไลด์เทป

เป็นภาพฉายโปร่งแสง ภาพของสไลด์ที่ปรากฏบนจอพร้อมกับมีเทปคำบรรยายประกอบ ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้ทั้งทางตาและหู ย่อมทำให้เกิดการรับรู้ได้มากเข้าใจได้ชัดเจน (บริษัทโกดัก. 2519 : 239) และได้รับความบันเทิงไปพร้อมๆกันจากการรับรู้ทางตาและทางหูนี้ จะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูง (Wittich and Schuller. 1973 : 398) คุณค่าของสไลด์ทางด้านการศึกษามีเท่ากับรูปภาพ แต่สามารถเก็บรักษาและทำสำเนาได้ง่ายกว่า (Thralls. 1958: 19) มีขนาดกระทัดรัดเก็บง่าย ใช้สะดวก เมื่อใช้กับเครื่องฉายสามารถปรับขนาดภาพให้มีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะดูได้อย่างชัดเจน (สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์. 2519 : 1) ด้านราคาค่าต้นทุนในการผลิตก็ต่ำกว่าภาพยนตร์ แต่ใช้ได้ดีเกือบเท่าเทียมกัน สไลด์เทปช่วยให้ความสะดวกช่วยประหยัดเวลาในการสอน ทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น (ศักดา ศิริพันธ์. 2522 : 64)

คุณค่าของสไลด์เทปในด้านการเรียนการสอน

ได้มีผู้ให้ความเห็นในเรื่องคุณค่าของสไลด์เทป ในด้านการเรียนการสอนไว้มากมาย ทั้งต่างประเทศ และในประเทศ เช่น

วิททิช และชูเลอร์ (Wittich and Schuller. 1957 : 330 - 346) ได้กล่าวถึง สไลด์เทป ในด้านการเรียนการสอนว่า เป็นอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นอุปกรณ์การสอน คือ

1. สไลด์เทปเป็นวัสดุทางการศึกษาประเภทภาพนิ่ง มีคุณค่าสูงในการสอนในสถานการณ์ที่ใช้การมองเห็น และไม่ต้องการเน้นเรื่องความเคลื่อนไหว
2. มีความเหมาะสม และให้ความสะดวกในการใช้ร่วมกับทัศนวัสดุประเภทอื่น ๆ เช่น รูปภาพ การ์ตูน แผนภูมิ แผนที่และตารางต่าง ๆ
3. สไลด์เทปให้ภาพที่มีแรงดึงดูดความสนใจ
4. มีทั้งชนิดภาพสีธรรมชาติและขาวดำ ซึ่งใช้ประกอบการสอนได้อย่างกว้างขวาง
5. ครูสามารถจะผลิตขึ้นได้เองในโรงเรียนและผลิตได้ง่าย
6. ฉายได้ง่าย ไม่ต้องใช้เทคนิคหรือวิธีการพิเศษ
7. ใช้ได้ในห้องที่มีความมืดเพียงเล็กน้อย
8. ราคาถูก
9. เหมาะสมที่จะใช้สอนได้ทุกวิชาและทุกระดับชั้น

แฮส และแพคเกอร์ (Hass and Packer. 1964 : 47) ได้กล่าวถึง คุณค่าของสไลด์ ในด้านการสอนไว้ดังนี้

1. สามารถรวบรวมจุดสนใจของผู้เรียนได้ดี
2. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน
3. เป็นการช่วยเสริมบทเรียน
4. ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้
5. สามารถฉายให้ดูซ้ำได้ทันทีเมื่อต้องการ
6. ใช้เสนอบทเรียนใหม่ต่อไป
7. ครูและนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้

บราวน์ (Brown. 1969 : 220 - 221) ได้ให้คุณค่าของสไลด์เทปไว้ดังต่อไปนี้

1. ให้ความรู้และความเข้าใจความหมายของคำ โดยเชื่อมโยงกับวัตถุหรือของจริง
2. ใช้ประกอบการสอนได้หลายวิชา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย
3. ให้ประสิทธิผลเช่นเดียวกับภาพยนตร์ ในการประกอบการสอนรายละเอียดเกี่ยวกับ

ข้อเท็จจริง

4. มีความเหมาะสมที่จะใช้สอนเรื่องราวที่ต้องการความร่วมมือจากผู้เรียน
5. ให้ประสิทธิภาพสูงเมื่อใช้ร่วมกับสื่ออื่น ๆ ในการเรียนการสอน

นอกจากนี้ เดล (Dale : 1969 : 248) ยังได้สรุปคุณค่าของการใช้สไลด์เทปประกอบการสอนว่า

1. นักเรียนจำนวนมากสามารถจะมองเห็น และศึกษาได้จากภาพเดียวกันในเวลาเดียวกัน
 2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด เมื่อได้เห็นภาพอย่างชัดเจน
 3. สามารถควบคุมและดึงดูดความตั้งใจของผู้เรียน เนื่องจากความมืดของห้องกันมิให้เห็นสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทำให้จุดสนใจอยู่ที่ภาพที่ปรากฏบนจอ
 4. ใช้ในการเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือการศึกษาด้วยตนเอง
- ส่วนในประเทศไทย ได้มีผู้กล่าวถึง คุณค่าของสไลด์เทปต่อการเรียนการสอน

ไว้มากมาย เช่น

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ (2506 : 179 - 181) ได้สรุปคุณค่าของสไลด์เทปไว้ดังนี้

1. สอนเพื่อให้เกิดทักษะ
2. เพื่อสอนให้รู้ข้อเท็จจริง
3. เพื่อเป็นรากฐานให้เกิดความเข้าใจในสัญลักษณ์ต่าง ๆ
4. เพื่อใช้แทนหรือลดขนาดอุปกรณ์ชนิดอื่น
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ
6. เพื่อให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่จะเรียนต่อไป
7. เพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว
8. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์อื่น ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
9. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะมูลฐานต่าง ๆ

อำนาจ ขำปรางค์ (2520 : 10 - 11) กล่าวว่า ได้มีผู้วิจัยและศึกษาถึง คุณค่าทางการเรียนการสอนโดยทั่วไปของสไลด์เทปไว้หลายประการพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยในการสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น
3. ทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ข้อความจริง
4. เป็นอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการสอนคนเป็นจำนวนมาก
5. ช่วยสร้างความรู้สึกประทับใจ ลึกซึ้ง และกินเวลานาน

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 254) ได้กล่าวถึง คุณค่าของสไลด์เทปที่มีต่อการเรียนการสอน คือ

1. ใช้ศึกษาได้กับทุกขนาดกลุ่มผู้เรียนเช่นใช้กับรายบุคคล กลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มขนาดใหญ่

2. ผู้เรียนสามารถดูภาพได้นานตามที่ต้องการ

3. ผู้เรียนสามารถดูภาพซ้ำกี่ครั้งก็ได้

4. เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนจะได้ศึกษาสิ่งต่าง ๆ

5. การเก็บรักษาสะดวก ใช้เนื้อที่น้อย

6. ทำให้ผู้เรียนสนใจและประทับใจต่อบทเรียนมากขึ้น

และ วารินทร์ รัตมีพรหม (2529 : 3) กล่าวถึง คุณค่าของสไลด์เทปไว้หลายประการ เช่น

1. เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นสนใจมากขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพและเสียงที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3. ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง เช่น แบบเรียน คำบรรยาย คู่มือ แบบฝึกหัด ภาพและเสียงประกอบ ย่อมทำให้เกิดความจำได้ดียิ่งขึ้น และยาวนานกว่าการใช้สื่อเพียงอย่างเดียว

4. สามารถนำมาเป็นสื่อที่ใช้เรียนเพียงคนเดียว เรียนเป็นกลุ่มเล็ก หรือเป็นกลุ่มใหญ่ได้

5. สามารถนำมาดูซ้ำได้อีกเมื่อต้องการ เพื่อทบทวนเตือนความจำหรือเพื่อการประเมินผล

6. ทำให้ตรงความสนใจของผู้เรียนได้เป็นเวลานานกว่าสื่อประเภทอื่น และยังก่อให้เกิดความรู้สึกว่าผู้เรียนได้มีประสบการณ์ร่วมกัน

7. สไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตขึ้นโดยมีหลักการที่ดี วางแผนเป็นอย่างดี ผลิตเป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาอยู่เบื้องหลัง จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ดีมาก

8. สไลด์ประกอบเสียงนั้นสามารถทำสำเนา (Duplicate) แจกจ่ายไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ จึงทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในที่ต่าง ๆ หรืออยู่ในที่ห่างไกลกันอาจได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นอย่างเท่าเทียมกัน

การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับสไลด์ในด้านการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสไลด์ พอจะแยกแนวการวิจัยเพื่อให้เห็นเด่นชัด ได้ 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 งานวิจัยเกี่ยวกับสไลด์ในกระบวนการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อคือ

1. งานวิจัยเปรียบเทียบสไลด์กับการสอนปกติ

2. งานวิจัยเปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์และสื่ออื่น ๆ กับการสอนตามปกติ หรือมีสื่ออื่น ๆ ร่วมด้วย

3. งานวิจัยเปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์กับสื่ออื่น ๆ

ประเด็นที่ 2 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้าง และพัฒนาประสิทธิภาพของสไลด์ แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ

1. งานวิจัยด้านรูปแบบการผลิตสไลด์
2. งานวิจัยด้านเทคนิควิธีการใช้สไลด์

ประเด็นที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสไลด์ในกระบวนการเรียนการสอน

1. งานวิจัยเปรียบเทียบสไลด์กับการสอนปกติ

อะบราฮัมสัน (Abramson. 1952 : 96 - 106) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลการสอนแบบมาตรฐานที่ใช้กับครู และการสอนโดยใช้สไลด์ ในวิชากลศาสตร์เบื้องต้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า การใช้สไลด์เทปให้ผลการเรียนดีกว่า ทั้งในระยะทันทีที่เรียนจบและหลังจากเรียนไปแล้วสองเดือน

ต่อจากนั้น แมคไกวร์ (Mcguire. 1971 : 4644 - A) ได้ทดลองใช้สไลด์เทปฝึกการเรียนรู้ เลข กับนักเรียน 135 คน ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ฝึกการเรียนรู้เลขจากสไลด์เทป สามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วและถูกต้องกว่าการสอนตามปกติ

ลอรี (Lourie. 1975 : 7708 - A) ได้เปรียบเทียบการสอน โดยใช้สไลด์ประกอบเทปกับการสอนแบบบรรยาย เรื่องสภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย ผลปรากฏว่า การสอนทั้งวิธีได้ผลดี มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

วอง (Wong. 1976 : 7028 - A) ได้ทดลองใช้สไลด์ประกอบเทป สำหรับแนะนำนักศึกษาในเรื่องการใช้ศูนย์วัสดุการเรียนรู้กับวิธีบรรยาย ปรากฏว่า ทั้งสองแบบให้ผลทัดเทียมกัน

จิริยา สระตันดี (2513 : 13) ศึกษาเปรียบเทียบผลการอ่านคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้สไลด์กับการสอนอ่านตามปกติ แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ความคงทนในการจำของกลุ่มที่เรียนจากสไลด์ดีกว่า

เฉลิม คัดชัย (2515 : 46) ทำการวิจัยการสอนอุตสาหกรรมศิลป์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โดยใช้สไลด์เทปเสียงให้เรียนเป็นรายบุคคล และอีกกลุ่มให้เรียนในห้องแบบบรรยาย ผลการทดลองพบว่า ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า สองงานวิจัยแรกนั้นพบว่า การใช้สไลด์ให้ผลการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติ ส่วนงานวิจัยที่เหลือสรุปได้ว่าจะใช้สไลด์หรือการสอนตามปกติก็มีผลทัดเทียมกัน แต่การใช้สไลด์จะดึงดูดความสนใจได้ดีกว่า มีความคงทนในการจำได้ดีกว่า และสามารถนำมาศึกษาด้วยตนเองได้ ถ้าพิจารณาตามลักษณะที่ช่วยให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้แล้ว สไลด์ช่วยให้เกิดประสบการณ์ได้กว้างขวางกว่าการสอนปกติ เพราะสไลด์ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้

ด้วยสไลด์สัมผัสและจักษุสัมผัสไปพร้อมกัน (บริษัทโกดัก. 2519 : 239) ดังนั้นสไลด์จึงมีแนวโน้มที่ดีกว่าการสอนปกติ

2. งานวิจัยเปรียบเทียบการสอน โดยใช้สไลด์และสื่ออื่น ๆ กับการสอนตามปกติ หรือมีสื่ออื่น ๆ รวมด้วย

คราวเดอร์ (Crowder. 1969 : 3034 - A) ได้เปรียบเทียบการสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ โดยใช้สไลด์ประกอบหุ่นจำลองกับการสอนโดยใช้วิธีธรรมดาผลปรากฏว่า สไลด์ประกอบหุ่นจำลองให้ผลทั้งในด้านการเรียนรู้ และความคงทนในการจำ ดีกว่าสอนแบบธรรมดา

แมคเคจ (Mc Cage. 1970 : 5168 - A) ได้ใช้สไลด์กับหุ่นจำลองเปรียบเทียบกับการสอนแบบปาฐกถา ที่มีการสาธิตไปพร้อม ๆ กันด้วย พบว่า การสอนด้วยสไลด์กับหุ่นจำลองให้ผลการเรียนดีกว่าการสอนแบบปาฐกถา กับการสาธิต

ประภา ภาวณ (2514 : 38) ได้เปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์เทปกับการสอนปกติ โดยใช้รูปภาพประกอบการสอน ทั้งสองแบบให้ผลทัดเทียมกัน แต่ถ้าใช้สไลด์เทปเปรียบเทียบกับ การบรรยายอย่างเดียว การใช้สไลด์เทปก็จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการบรรยายโดยไม่มีอุปกรณ์

จะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยที่กล่าวมา การใช้สื่ออื่น ๆ ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการสอนปกติ ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้ มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าสื่อทั้งหลายเสริมซึ่งกัน และกันไม่ใช่แข่งกัน และ การใช้สื่อร่วมกันในกระบวนการสอน ย่อมให้ผลดีกว่าการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว (เบื้อง กุมุท. 2519 : 10)

3. งานวิจัยเปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์กับสื่ออื่น ๆ

ยัง (Young. 1975 : 3299 - A) เปรียบเทียบการสอน วิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สไลด์เทปกับการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ พบว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นเจตคติของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มก็ไม่แตกต่างกันด้วย

องอาจ จิยะจันทร์ (2516 : 37) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาช่างไฟฟ้า โดยใช้สไลด์มีเสียงประกอบ กับการสอนแบบสาธิต ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ พบว่าให้ผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ

อำนาจ ขำปรางค์ (2520 : 88) วิจัยการสอนด้วยสไลด์เทปเปรียบเทียบกับบทเรียนสำเร็จรูปทดลองกับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิชาสไลด์ทัศนศึกษา พบว่า การใช้สื่อทั้งสองอย่างนั้น ให้ผลการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน

ปราโมทย์ เทพพัลลภ (2521 : 52 - 55) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์พื้นฐาน ที่เกิดจากการเรียนด้วยตนเองจากเทปโทรทัศน์ จากสไลด์เทป และการเรียนจากการสอนตามปกติ พบว่าผลการเรียนรู้ทั้ง 3 แบบไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่ สรุปได้ว่า ไม่แตกต่างกันหรือให้ผลใกล้เคียงกัน การที่ผลเป็นเช่นนี้พอที่จะกล่าวได้ว่า สื่อแต่ละอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกับกันนั้น ย่อมมีคุณภาพดีหรือคุณลักษณะในตัวของมันเองที่ทัดเทียมกัน ทั้งนี้ก็มีใช่เป็นข้อสรุปที่ยืนยันแน่นอน

ประเด็นที่ 2 งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและการพัฒนาประสิทธิภาพของสื่อสไลด์

1. งานวิจัยด้านรูปแบบการผลิตสไลด์

ฟรีเบิร์น และฟลิสเชอร์ (Freebourne and Fleischer. 1957 : 107 - 109) ได้ทำการทดลองมหาวิทยาลัยโอไฮโอ กับนักศึกษาจำนวน 40 คน แบ่งการทดลองเป็น 5 กลุ่ม ให้อ่านโดยมีเสียงดนตรี Jazz, Classical, กึ่ง Classical และ Popular กลุ่มควบคุมไม่ใช้เสียงดนตรี ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้เสียงดนตรีเป็นกลุ่มที่อ่านได้เร็วกว่า กลุ่มควบคุม แต่คะแนนของทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ประสงค์ นิมมา (2517 : 57 - 60) ได้วิจัยเพื่อค้นหา เกี่ยวกับความชอบ ผลการเรียนรู้ และความคงทนในการเรียนรู้จากสไลด์ที่มีภาพ 3 แบบคือ ภาพถ่าย ภาพวาดเหมือน และภาพวาดลายเส้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า โดยส่วนรวมนักเรียนชอบภาพถ่ายมากที่สุด ภาพวาดเหมือนรองลงมาและสุดท้ายเป็นภาพวาดลายเส้น ส่วนด้านผลการเรียนรู้จากภาพ 3 แบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ในเรื่องเพศและสมรรถภาพทางการเรียน ไม่มีผลต่อความชอบแบบภาพของสไลด์ และเพศต่างกัน ก็ไม่มีผลทางการเรียนรู้ และความคงทนในการจำ

เด็ดดวง แฉ่งใจ (2522 : 43 - 46) ได้วิจัยผลของการใช้คำถามและการสรุป ที่มีต่อการเรียนรู้จากสไลด์ประกอบคำบรรยาย วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการสอนด้วยสไลด์ประกอบคำบรรยายที่แทรกบทสรุปสูงกว่า กลุ่มที่สอนด้วยสไลด์ประกอบคำบรรยายที่แทรกคำถาม

ชุมพล พุทธิพงษ์ (2524 : 38) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนทางการเรียนจากสไลด์เทปแบบภาพจากหลักภาพเดียว และสไลด์เทปแบบกลุ่มภาพของฉากหลัก พบว่า การเรียนโดยใช้สไลด์เทปแบบกลุ่มภาพของฉากหลัก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การเรียนจากสไลด์เทปแบบฉากหลักภาพเดียว และการเรียนจากการสอนปกติ ส่วนการเปรียบเทียบความคงทนทางการเรียน พบว่า การเรียนจากสไลด์เทปแบบกลุ่มภาพของฉากหลักมีความคงทนทางการเรียนสูงกว่า การเรียนจากสไลด์เทปแบบภาพจากหลักภาพเดียวและการเรียนการสอนตามปกติ

สมชาย มัชฌิมาทศน์ (2526 : 54) ได้วิจัยผลการเรียนรู้ โดยวิธีเรียนจากสไลด์ที่มีตัวอักษรเป็นคำบรรยายชี้แนะประกอบภาพ สไลด์ที่มีตัวอักษรบรรยายเป็นคำถามประกอบภาพ

และสไลด์ที่มีภาพอย่างเดียว ผลปรากฏว่าสไลด์ที่มีตัวอักษรเป็นคำบรรยายชี้แนะประกอบภาพให้ผลการเรียนรู้สูงกว่า สไลด์ที่มีตัวอักษรบรรยายเป็นคำถามประกอบภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อำนาจ อรรถนาทร (2528 : 47) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากสไลด์สรุปเนื้อหา 2 แบบ กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากสไลด์เทป ที่ใช้สไลด์สรุปเนื้อหาด้วยภาพผสม และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากสไลด์เทป ที่ใช้สไลด์สรุปเนื้อหาบทเรียนด้วยภาพเดียว ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัย ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยด้านเทคนิควิธีการใช้สไลด์

ดารารัตน์ ศิตะวงศ์ (2514 : 71) ได้ทดลองสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นประถมศึกษา โดยใช้สไลด์ประกอบการสอน 3 วิธี คือใช้สไลด์นำเข้าสู่บทเรียน ใช้สไลด์ควบคู่กับการสอนของครู และการใช้สไลด์สรุปบทเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้สไลด์นำเข้าสู่บทเรียนได้ผลดีที่สุด

ประพัทธ์ ชัยเจริญ (2515 : 42 - 45) เปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์สอนด้วยวิธีต่าง ๆ คือการสอนแบบปาฐกถา การสอนโดยใช้สไลด์ประกอบกับครูบรรยาย การสอนโดยใช้สไลด์ประกอบเทปเสียงบรรยาย การสอนโดยใช้สไลด์เทปประกอบกับครูบรรยายมีการอภิปราย แล้วฉายซ้ำ ทดลองกับนักศึกษาประกาศนียบัตร การศึกษา ผลปรากฏว่า การใช้สไลด์เทปประกอบกับครูบรรยายมีการอภิปรายและให้ฉายสไลด์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด

ในทำนองเดียวกัน เกษม บุญส่ง (2517 : 57 - 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สไลด์บรรยายประกอบเสียงด้วยเทปอัดโน้ต กับสไลด์ที่ครูบรรยายประกอบ ใช้สอนกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า กลุ่มที่เรียนจากสไลด์ที่ครูบรรยายประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มที่เรียนจากสไลด์บรรยายประกอบเสียงด้วยเทปอัดโน้ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมพงษ์ พยุงกิจ (2522 : 53 - 57) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ ด้วยการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมวิธีต่าง ๆ ในการใช้สไลด์สอน วิชากิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ศึกษาข้อความจริงจากสไลด์ประกอบคำบรรยายที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทั้งหมดก่อนเริ่มเนื้อหาแล้วกล่าวซ้ำ ในลักษณะบอกเล่าขณะศึกษาเนื้อหา ส่งผลการเรียนรู้ได้สูงกว่าแบบอื่น ๆ

ประจวบ ไชยรักษ์ (2525 : 36 - 38) ได้ทดลองให้สิ่งที่จะช่วยจัดความคิดรวบยอดหลังจากการเสนอสไลด์เทป 3 ชนิด คือ สไลด์เทปที่มีคำบรรยายและมีสิ่งพิมพ์ช่วยสรุปโครงเรื่องของเนื้อหาตอนท้ายของเรื่อง สไลด์เทปที่มีคำบรรยายและมีภาพสไลด์สรุปเรื่องในตอนท้าย และสไลด์เทปที่มีคำบรรยาย และคำบรรยายสรุปเรื่องในตอนท้าย ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์ ทั้ง 3 ชนิด ไม่แตกต่างกัน

สำหรับระยะเวลาในการนำเสนอภาพสไลด์ เพื่อผลการรับรู้ของผู้เรียน ก็เป็นเทคนิคที่มีความสำคัญมาก ในการผลิตสไลด์ วิชัย ลำไย (2525 : 61) ได้ศึกษาผลการรับรู้ภาพจากสไลด์ที่ใช้เวลาในการเสนอต่างกัน 4 เวลา คือ 1 วินาที 3 วินาที 5 วินาที และ 7 วินาที สรุปผลของการศึกษาค้นคว้าว่า ผลการรับรู้ภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเวลาในการนำเสนอ 5 วินาที ให้ผลการรับรู้สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับเวลาในการนำเสนอ 1 วินาที และ 3 วินาที เวลาในการนำเสนอ 7 วินาที ให้ผลการรับรู้สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับเวลาในการนำเสนอ 1 วินาที และ 3 วินาที ในการนำเสนอ 3 วินาที ให้ผลการรับรู้สูงกว่าเวลาในการนำเสนอ 1 วินาที อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเวลาในการนำเสนอ 5 วินาที กับเวลาในการนำเสนอ 7 วินาที ให้ผลการรับรู้เท่าเทียมกัน

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพสไลด์ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการวิจัยมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอันเดียวกันคือ หาวิธีการที่ดีที่สุด ที่จะทำให้อิสไลด์มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนมากที่สุด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์

ในการนำเสนอสไลด์ต่อผู้ชม การเขียนบทสไลด์หรือคำอธิบายเนื้อหาในสไลด์นั้นส่วนใหญ่ จะใช้การบรรยาย นอกจากนั้นก็ใช้เสียงดนตรีและเสียงประกอบพิเศษ (Sound Effect) เพื่อทำให้อิสไลด์เป็นที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

การบรรยายเป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งคือเป็นสื่อที่เชื่อมโยงภาพต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกัน อีกทั้งยังเป็นการอธิบาย หรือเล่าเรื่องราว ให้ผู้รับสารเข้าใจความหมาย และเรื่องราวต่าง ๆ ด้วย

ลัดดา ศุขปรีดี (2523 : 113 - 114) ได้กล่าวถึง คำบรรยายว่าคำบรรยายที่ดีควรมีส่วนเสริมให้เนื้อหาของภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ไม่ควรอธิบายในสิ่งที่มองเห็นเป็นภาพชัดเจนอยู่แล้ว ข้อความที่บรรยายแต่ละภาพไม่ควรยาวเกินกว่า 30 วินาที การเลือกดนตรีประกอบอาจจะใช้เพลงเดียวประกอบทั้งเรื่อง หรือเปลี่ยนหลายเพลง เพื่อเปลี่ยนอารมณ์ผู้ดูก็ได้ ดนตรีที่ใช้ประกอบควรเป็นเพลงบรรเลงอย่างเดียว ไม่ควรใช้เพลงที่มีเนื้อร้องอยู่ด้วย หรือเป็นเพลงที่รู้จักกันทั่วไป เพราะจะทำให้ผู้ดูสนใจ และมีจิตใจคล้อยตามเพลงไม่สนใจติดตามเรื่องไป

ส่วนวิธีการในการเขียนคำบรรยายสไลด์นั้น ได้มีผู้ให้หลักในการเขียนเอาไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น

ชม ภูมิภาค (2519 : 86) ได้กล่าวถึงคำบรรยายว่า การเขียนคำบรรยายนั้น ควรให้ทำหน้าทีในประการต่อไปนี้

1. สร้างภาพให้ชัดเจน
2. อธิบายการกระทำ
3. กระตุ้นจินตนาการให้ติดตาม ให้ใช้ความคิด
4. กระตุ้นอารมณ์

จักรวาล ดันตะรัตน์ (2517 : 245) ได้เสนอแนะในการเขียนคำบรรยายว่า ภาษาที่ใช้ในการเขียนคำบรรยายนั้น ควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายไม่จำเป็นต้องสละสลวยแต่ควรมีข้อความกระชับซึ่งได้เสนอแนะการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นสำนวนการเขียนแบบสุภาพ
2. ควรตรวจทานต้นฉบับคำบรรยายให้เรียบร้อย ต้นฉบับควรสะอาดชัดเจนและอ่านง่าย
3. เมื่อเขียนคำบรรยายเสร็จควรลองอ่าน เพื่อตรวจดูว่าข้อความในการบรรยายตรงกับภาพที่ปรากฏหรือไม่
4. คำบรรยายควรเลือกใช้คำง่าย ๆ สั้น ๆ กระชับรัด ไม่ควรบรรยายซ้ำ ๆ ทำให้เกิดการเบื่อหน่ายแก่ผู้ฟัง และควรหลีกเลี่ยงศัพท์ทางวิชาการ

และ สุรพล เกียนวัฒนา (2523 : 113 - 114) กล่าวถึง หลักการที่จะนำไปใช้ในการลำดับคำบรรยายให้เหมาะสมเอาไว้ว่า

1. คำบรรยายเป็นแต่เพียงการเสริมภาพ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจมากขึ้น ไม่ใช่เป็นคำบรรยายที่แข่งกับภาพนั้น ๆ เช่น การอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ และการอ้างอิงไปถึงสิ่งที่ไม่ปรากฏในรูปภาพ
2. ให้อธิบายภาพ โดยเฉพาะภาพที่แปลกตามาก ๆ ทันทีทันใด ด้วยคำอธิบายที่ตรงไปสู่เป้าหมายมากที่สุด
3. พยายามใช้คำพูดให้ถูกต้องตามหลักภาษาอย่างเคร่งครัด และผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายนั้น ควรพยายามฝึกการอ่านให้เหมือนกับการพูดปกติ
4. ควรจัดให้มีจังหวะของการพูดอย่างเหมาะสม มีการเว้นช่วงการพูดหรือนั่นคำพูดเมื่อสมควร
5. สำนวนของคำบรรยายควรให้เหมาะสมกับภูมิหลังของผู้ชม นอกเหนือไปจากสำนวนที่ใช้ในการเขียนคำบรรยายแล้ว เสียงที่ใช้ในการบรรยายก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของการใช้สไลด์เทปที่ต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษ

นิพนธ์ ศศิธร (2515 : 293 - 298) ได้กล่าวถึงหลักการใช้เสียงในการพูดบรรยายไว้ดังนี้

เสียงดังพอ เสียงจะต้องมีท่วงทำนองที่น่าสนใจ เสียงจะเป็นเสียงแท้ที่เสนาะหู เสียงควรมีช่วงเวลาแตกต่างกันมากพอ และเสียงต้องมีความชัดเจนและถูกต้อง

และ อัมพร สุขเกษม (2520 : 38) ได้กล่าวถึงการใช้เสียงในการพูดว่า เสียงเป็นสิ่งที่สำคัญในการพูด ดังที่เราได้พบเสมอว่าผู้พูดที่จะประสบผลสำเร็จในการพูด ไม่ใช่เพราะพูดดีอย่างเดียวแต่ต้องรู้จักใช้เสียงในการพูดด้วย เสียงพูดที่ดีอาจจูงใจผู้ฟังให้ฟังและเห็นคล้อยตามได้ และได้สรุปลักษณะเสียงและจังหวะการพูดไว้ ดังนี้

1. ลักษณะเสียง เสียงที่ดีคือเสียงทุ้ม นุ่มนวล ไม่สูงไม่ต่ำเกินไป เสียงสูงทำให้ผู้ฟังเครียดและเบื่อหน่ายได้ง่าย เสียงต่ำทำให้ผู้ฟังง่วงเหงาเซ้าซึม ไม่สนใจการพูด

2. จังหวะพูด การพูดต้องมีจังหวะชัดเจน ชัดถ้อยชัดคำ ไม่พูดเร็วหรือช้าเกินไป และไม่พูดยืดยาว

นอกจากนี้ จัตรวรุณ ดันตะรัตน์ (2517 : 15 - 16) ยังได้ให้รายละเอียดที่เกี่ยวกับเรื่องการใช้เสียงในการพูด และความสำคัญของเสียงพูดไว้ว่า น้ำเสียงในการพูดมีส่วนสำคัญอย่างมาก ในการส่งความหมายจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง น้ำเสียงที่พูดอาจจะแสดงถึงคุณภาพหรือความไม่สุขภาพในตัวผู้พูดได้เป็นอย่างดี และเสียงของคนเราย่อมเปลี่ยนแปลงได้ นั้นหมายความว่าเราอาจจะปรับปรุงเสียงให้ดีขึ้นได้ ถ้าเสียงไม่ดีการสื่อความหมายก็ขาดประสิทธิภาพไป ถ้าเสียงดีก็จะทำให้การสื่อความหมายได้ผลเสียงที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. เสียงที่พูดควรมีความดังพอสมควร ความเร็ว กำลัง และหางเสียง จะต้องมีความสมดุลกันคือไม่เร็ว รวด หรือช้าเกินไป ไม่ดังหรือเบาเกินไป ไม่ลากหางเสียงให้ยาวจนเกินไป เสียงนั้นจะต้องมีความชัดเจนพอเหมาะ เวลาออกเสียงถ้อยคำจะต้องให้ถูกต้องตามความนิยมของสังคม

2. เสียงที่พูดจะต้องเป็นเสียงที่แจ่มใส นุ่มนวลชวนฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกนิยมชมชอบและนับถือในตัวผู้พูด

3. เสียงพูดที่ดีจะต้องไม่เป็นเสียงเดียวเนือย ๆ ตลอดไป การพูดย่อมมีเสียงสูงต่ำเน้นหนักเบา ผู้พูดที่เสียงสูงเกินไปควรลดต่ำลง เพราะเสียงสูงเกินไปจะทำให้ผู้ฟังเครียดและเหนื่อย ส่วนผู้ที่มีเสียงต่ำมากก็ควรจะพูดให้มีเสียงสูงขึ้น เพราะเสียงต่ำมากเป็นบ่อเกิดแห่งความเบื่อหน่ายและง่วงนอน

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์เทป ที่กล่าวมานั้นประกอบด้วย จำนวนคำบรรยายและเสียงที่ใช้ในการบรรยาย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ผลิตสไลด์เทปต้องพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนก่อนทำการผลิต และนอกจากองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านนี้แล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญอย่างมาก ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบคำบรรยายที่ใช้ ในการบรรยายสไลด์เทป มีอยู่ด้วยกัน 2 รูปแบบ ได้แก่

แบบบรรยาย หมายถึง การบรรยายเรื่อง บรรยายฉากและรายละเอียด หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ได้อย่างชัดเจน

การเขียนแบบบรรยายนั้น เป็นการบรรยายให้ผู้อ่านได้รู้จักสิ่งต่าง ๆ อาจจะเป็นเรื่องที่อยู่รอบตัว หรือสภาพท้องถิ่นเป็นการใช้คำง่ายสำหรับเด็ก ในการเขียนบรรยายผู้เขียนไม่ควรนำตัวเองหรือผู้อ่านเข้าไปปะปนในเรื่องที่บรรยาย

ส่วนการใช้ภาษาในการพูดบรรยายนั้น ควรเลือกใช้คำง่าย ๆ เข้าใจได้แจ่มแจ้งชัดเจน ประโยคไม่ควรยาวนัก การใช้ประโยคที่ยาวมากจะทำให้ผู้ฟังงุนงงตามไม่ทัน อาจพลาดจุดสำคัญของเรื่องไปได้ นอกจากนั้นผู้ฟังอาจเบื่อหน่ายถ้าผู้พูดใช้คำศัพท์ยากเกินไป ถ้าจำเป็นต้องใช้ศัพท์วิชาการก็ควรอธิบายสั้น ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฟังเข้าใจ ควรเลือกระดับคำพูดให้เหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาสด้วย คำสแลงหรือคำล้อเลียนต่าง ๆ แม้ในบางครั้งจะช่วยให้ผู้ฟังสนุกสนานและเป็นกันเองมากขึ้น แต่จะต้องระวังและเลือกใช้ให้ดี (ชลธิรา กัสตอญ และคนอื่น ๆ. 2517 : 124 - 125)

แบบสนทนา ในการบันทึกเสียงการพูดแบบสนทนานั้น จะต้องเขียนบทสนทนาขึ้นก่อนตามเนื้อหาของเรื่อง และให้เหมาะสมกับภาพด้วย เปลื้อง ณ นคร (2507 : 132) ได้กล่าวถึงบทสนทนาว่า คือถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดคุยกัน ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินเรื่องและฉากด้วย และบทสนทนามีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้อ่านเข้าใจรายละเอียดในเรื่องนั้น การเขียนบทสนทนาจึงไม่ควรลืมว่า ตัวละครนั้นคือใคร มีความรู้สึก และอารมณ์อย่างไรในขณะสนทนา

โดยทั่วไปแล้วบทสนทนาที่ดีจะมีลักษณะดังนี้

1. ความเป็นธรรมชาติ คือมีลักษณะสมจริงกับชีวิตจริงมากที่สุด
2. บทสนทนาที่ดีจะต้องใช้ภาษาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงระดับการศึกษา อายุ สภาพสังคมและเพศ เป็นต้น
3. มีความคงที่ คือบทสนทนาจะต้องสอดคล้องต่อเนื่องกันตลอดเรื่อง เพื่อให้การเล่าเรื่องนั้นเป็นไปโดยราบรื่นสม่ำเสมอ

ข้อควรระวังคือ อย่าให้การสนทนาเป็นปาฐกถาหรือการอภิปรายไป ต้องเป็นการพูดคุยกันธรรมดา เป็นธรรมชาติในเรื่องที่เป็นสาระ เพื่อเป็นการรักษาความสนใจของผู้ฟังควรเพิ่มเกร็ดขำขัน และประสบการณ์ส่วนตัวเข้าไปด้วย พยายามหลีกเลี่ยงรายละเอียดที่ไม่สำคัญและผู้ฟังไม่รู้จัก พูดตรงไปตรงมาอย่าอ้อมค้อมให้เข้าใจแจ่มแจ้งได้ทันที ถ้ามีตัวเลขมาก ๆ ควรใช้ตัวเลขถ้วน ๆ โดยประมาณ (ชม ภูมิภาค. 2524 : 137 - 138)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายสไลด์

การวิจัยเกี่ยวกับเสียง จำนวน และรูปแบบคำบรรยายสไลด์นั้น ได้มีผู้ทำการวิจัยในรูปแบบที่แตกต่างกันหลายแบบ ดังต่อไปนี้

เดรอนันต์ บุญผัน (2526 : 64 - 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเสียงบรรยายสไลด์เพศชาย กับเพศหญิง ที่ส่งผลต่อความชอบและผลการเรียนด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพศชายและเพศหญิง ในโรงเรียนเอกเทศและโรงเรียนสหศึกษา ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความชอบโรงเรียนเอกเทศ พบว่า ทั้งนักเรียนหญิง และนักเรียนชายชอบเสียงบรรยายเพศตรงข้ามกับตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในโรงเรียนสหศึกษานั้น นักเรียนชายชอบเสียงบรรยายสไลด์เพศหญิงมากกว่าเสียงบรรยายสไลด์เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงชอบเสียงบรรยายสไลด์ทั้งเสียงชายและเสียงหญิงเท่าเทียมกัน

สุรพล เทียมเพชร (2527 : 65) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความชอบของนักเรียนที่ศึกษาจากสไลด์เทปที่ใช้รูปแบบของเสียงบรรยาย 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 สไลด์ที่ใช้รูปแบบเสียงบรรยายแบบเสียงหญิงสลับชาย กับรูปแบบที่ 2 สไลด์เทปที่ใช้รูปแบบเสียงบรรยายเสียงหญิง ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ศึกษาจากรูปแบบของเสียงบรรยาย แบบเสียงหญิงสลับเสียงชาย สูงกว่ากลุ่มที่ศึกษาจากรูปแบบของเสียงบรรยายแบบเสียงหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ต่อมา สมบัติ หีบงา (2527 : 57) ได้ทำการศึกษาลักษณะของเสียงบรรยายสไลด์ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า การเรียนด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่ให้เสียงบรรยายโดยเด็กเพศชาย สไลด์เทปที่ให้เสียงบรรยายโดยเด็กเพศหญิง สไลด์เทปที่ให้เสียงบรรยายโดยผู้ใหญ่เพศชายและสไลด์เทปที่ให้เสียงบรรยายโดยผู้ใหญ่เพศหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และในทำนองเดียวกัน จงกล แก่นเพิ่ม (2529 : 55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสไลด์ภาพการ์ตูนที่ใช้รูปแบบของเสียงบรรยาย 3 แบบ คือ แบบที่ 1 สไลด์ภาพการ์ตูนที่บรรยายโดยเด็ก แบบที่ 2 สไลด์ภาพการ์ตูนที่บรรยายโดยผู้ใหญ่เพศชาย และแบบที่ 3 สไลด์ภาพการ์ตูน ที่บรรยายโดยผู้ใหญ่เพศชายสลับหญิง ผลการวิจัยปรากฏว่าการเรียนด้วยสไลด์ 3 รูปแบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

นอกเหนือจากการวิจัยเกี่ยวกับเสียงบรรยายที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบคำบรรยาย ซึ่งมีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

อรรถพล เรืองบุรพ (2524 : 37 - 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองเรื่องภัยจากยาเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเรียนจาก สไลด์เทปที่มีคำบรรยายที่แตกต่างกันคือ รูปแบบคำบรรยายที่เป็นคำพูดบรรยาย รูปแบบ คำบรรยายแบบการสนทนา และรูปแบบคำบรรยายแบบคำคล้องจอง ได้สรุปผลการทดลองว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่มีรูปแบบคำบรรยายต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่มีระดับ ความสามารถทางการเรียนต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วชิราวดี เพชรไทย (2524 : 42 - 45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน ที่เรียนจากสไลด์เทปที่มีรูปแบบคำบรรยายที่แตกต่างกัน โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่า

1. รูปแบบการบรรยายแบบบรรยายให้ผลดีกว่ารูปแบบการบรรยายร่วมกับการสนทนา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. รูปแบบการบรรยายแบบบรรยายให้ผลไม่แตกต่างกับรูปแบบการบรรยายแบบสนทนา
3. รูปแบบการบรรยายแบบสนทนาให้ผลไม่แตกต่าง จากรูปแบบการบรรยายร่วมกับการสนทนา

ธิดีศักดิ์ ไตรณ (2531 :89) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนทางการเรียน จากสไลด์เทปที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย แบบสนทนา และแบบบรรยายร่วมกับการสนทนา โดยทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิชาช่าง ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป ที่มีรูปแบบการบรรยายร่วมกับการสนทนาสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ แบบสนทนา และน้อยที่สุดได้แก่แบบบรรยาย

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า งานวิจัยของวชิราวดี เพชรไทย และธิดีศักดิ์ ไตรณ มีความขัดแย้งกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจาก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างในระดับประถมอาจคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบบรรยายของครู จึงทำให้ การตีความเนื้อหาแบบบรรยายดีกว่า แบบสนทนาในขณะที่อีกกลุ่มเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จึงสามารถตีความเนื้อหาได้ทั้ง 2 แบบ แต่ขาดความสนใจและเบื่อหน่ายรูปแบบการบรรยาย แบบบรรยาย การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นในปริมาณน้อย แต่ทั้งนี้ก็มีข้อสรุปที่ยืนยันแน่นอนว่า รูปแบบ การบรรยายแบบใด จะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยดังกล่าวได้ช่วย ชี้ให้เห็นว่า การตีความหมายเนื้อหาในบทเรียนสไลด์เทปถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากผู้ผลิตสไลด์เทป ทำการสร้างรูปแบบคำบรรยายโดยผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกับผู้เรียน สำนวนภาษาที่ใช้ย่อมสื่อความหมาย ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพราะภาษาที่นำมาใช้ในการบรรยายนั้นผู้เรียนจะมีความคุ้นเคยดีอยู่แล้ว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก

ในการสื่อความหมายด้วยสไลด์เทปเพื่อการเรียนการสอน เราอาจกล่าวได้ว่า สไลด์เทปเป็นแหล่งความรู้ และความรู้ที่บรรจุอยู่ในสไลด์เทปนั้นก็คือ สาร ที่ต้องการส่งไปยังผู้รับสาร คือผู้เรียนนั่นเอง ซึ่งการสื่อความหมายในแง่ทฤษฎีการสื่อสารแล้วย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ คือ (ชม ภูมิภาค. 2519 : 11 - 20)

1. การสื่อสารกันอย่างถูกต้องทั้งหมดนั้น ผู้ส่ง และผู้รับ จะต้องมีประสิทธิภาพเหมือนกันในทุก ๆ เรื่อง

2. ประสิทธิภาพทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกันจะทำให้การสื่อความหมายมีความถูกต้องมากขึ้น

3. ในแง่ทัศนคติ ถ้าผู้ส่ง และผู้รับ มีความรู้สึกพอใจในเนื้อหาเดียวกันแล้ว จะมีผลต่อความเที่ยงตรง และความแม่นยำของการสื่อสารมากขึ้น

เมื่อพิจารณาในแง่การตีความหมายคำบรรยายของผู้รับสารแล้ว จะเห็นว่า เวลาเราติดต่อสื่อความหมายกันนั้น เราไม่เพียงสนองตอบกับคำที่เราได้ยินเท่านั้น เราต้องตีความหมายคำที่ได้ยินไปพร้อม ๆ กับ คิดไปพร้อม ๆ กันด้วยเสมอ พยายามที่จะวิเคราะห์ไปถึงเนื้อหาความหมายที่แท้จริงของผู้พูด (โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูชัย. ม.ป.ป. : 117) และคำ ๆ เดียวกันอาจมีความหมายได้ต่างกัน เมื่อนำมาใช้ต่างวาระต่างบุคคล (โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูชัย. ม.ป.ป. : 114) เราอาจใช้คำว่า "เก้าอี้" เพื่อหมายถึงสิ่งที่ใช้สำหรับนั่งก็ได้หรือเป็นอาวุธเป็นเชื้อเพลิง หรือเป็นโต๊ะชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ความหมายจะขึ้นอยู่กับการใช้ด้วย ส่วนการตีความหมายของคำนั้น ก็ทำได้หลายมุมกว้างขวาง มีหลายคำที่มีความหมายในตัวของมันเองหลายอย่างความหมายเหล่านี้ จะสะท้อนถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ของคนเราที่เกี่ยวข้องกับคำเหล่านั้น ดังที่ มากาเรต มีด (Magaret Mead) ได้ยกตัวอย่างว่าประสบการณ์ของชายหญิงในวัฒนธรรมของเธอนั้นมีลักษณะแตกต่างกัน จนแม้แต่คำว่า "แม่" คำว่า "ความรัก" คำว่า "แต่งงาน" ก็มีความหมาย และก่อให้เกิดความรู้สึกแก่คนทั้งสองเพศแตกต่างกัน (โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูชัย. ม.ป.ป. : 125) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการผลิตสไลด์เทปเพื่อการศึกษาในแง่การวิเคราะห์ผู้ชมก่อนลงมือผลิตสไลด์ ซึ่งไพโรจน์ เบาใจ (2521 : 7) ได้สรุปโดยให้พิจารณาผู้ชมในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

ระดับการศึกษา การพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ชมนั้น มีความสำคัญเพื่อประโยชน์ในการแปลความรู้ออกมาเป็นภาพที่เหมาะสม และง่ายต่อการเข้าใจ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ชม ที่มี

การศึกษาสูง ย่อมเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าผู้ชมที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ระดับอายุ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ชมที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมมีความสนใจต่างกัน

ทั้งยังสอดคล้องกับเหตุผลทางจิตวิทยา ซึ่งนวลศิริ เปาโรหิตย์ (2515 : 143) ได้กล่าวไว้ว่า คนในวัยเดียวกันมีความสนใจ ความสามารถ วุฒิภาวะ อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในวัยเด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีอายุ 6 - 13 ปี วัยนี้เป็นวัยที่ผู้ใหญ่มีส่วนเข้าถึงโลกของเด็กได้น้อยที่สุด เด็กจะมีโลกของตนเอง ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการเล่น ความเข้าใจ และการใช้คำพูด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสื่อสารจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อสาร หรือผู้ส่งสารมีพื้นฐานร่วมกัน ด้านทักษะในการสื่อสาร มีทัศนคติ เรื่องราวที่จะสื่อสารคล้ายคลึงกัน มีความรู้ทั่วไป และความรู้ เรื่องราวที่จะสื่อสารอยู่ในระดับเดียวกัน และอยู่ในสังคมที่มีสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมเช่นเดียวกัน (พัลลภ พริยะสุรวงศ์. 2531 : 3) ดังนั้น ถ้าได้มีการจัดประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ทัศนคติและ ภูมิหลังต่าง ๆ ให้มีลักษณะใกล้เคียงกันให้มากที่สุดเช่น การสื่อสารระหว่างเด็กวัยเดียวกัน อยู่ใน ห้องถิ่นเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน จะทำให้การสื่อสารมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นกว่าการสื่อสาร ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีประสบการณ์ตลอดจนทัศนคติที่แตกต่างกัน (เพ็ญศิริ แก้วเกษร. 2522 : 20)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การวิจัยเกี่ยวกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กนั้นมีอยู่เป็นส่วนน้อย เท่าที่มีอยู่ก็ได้แก่

เพ็ญศิริ แก้วเกษร (2522 : 41) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ โดยใช้สไลด์เทป แบบเลือกภาพสร้างคำบรรยายและลำดับเนื้อหาโดยผู้ใหญ่มากับสไลด์เทปที่เลือกภาพสร้างคำบรรยาย และลำดับเนื้อหาโดยเด็ก ผลปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สไลด์เทปแบบที่ สร้างโดยเด็กสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปแบบที่สร้างโดยผู้ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุทัย ทองขาว (2524 : 72) ได้ศึกษาภาพและคำบรรยายสไลด์เทป ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบระหว่างสไลด์เทปที่กำหนด ลักษณะภาพและสร้างคำบรรยายโดยเด็ก กับสไลด์เทปที่กำหนดลักษณะภาพและสร้างคำบรรยาย โดยครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของกลุ่มนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป ที่กำหนดลักษณะภาพและสร้างคำบรรยายโดยเด็กสูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่ กำหนดลักษณะภาพและสร้างคำบรรยายโดยครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พัลลภ พริยะสุรวงศ์ (2531 : 43 - 45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ที่เรียนจากสไลด์เทป แบบที่มีการประกอบสำนวน และเสียงบรรยายที่แตกต่างกัน โดยยึดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเดียวกัน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปแบบที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กนักเรียนที่อยู่ในวัยเดียวกันกับผู้เรียน มีปริมาณการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปแบบสร้างคำบรรยายโดยผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเสียงบรรยายโดยเด็ก กับบรรยายโดยผู้ใหญ่ ไม่มีผลต่อปริมาณการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมา ล้วนแล้วแต่มีความสอดคล้องกัน คือ กลุ่มผู้เรียนที่เรียนจากสไลด์เทปแบบที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กจะมีผลการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปแบบที่สร้างคำบรรยายโดยผู้ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับคำบรรยายที่ใช้สื่ออื่นนั้น สุนิย์รัตน์ ภิรมย์นาม (2519 : 50 - 53) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ อันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชนบท กับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เด็กที่อ่านหนังสือซึ่งใช้สำนวนเด็ก ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ จากการอ่านสูงกว่า เด็กที่อ่านหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยของสุนาภ นิธิมุทรากุล (2520 : 37 - 38) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องสำนวนของเด็กกับของผู้ใหญ่ ในหนังสืออ่าน ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ยกเว้นการเรียนรู้ในด้านความรู้เท่านั้น ที่ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยเหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่าถ้าให้เด็กได้มีส่วนร่วม ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องสำนวนคำบรรยายแล้วจะทำให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้น มีความเข้าใจในเนื้อหาดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาจากการวิจัยและเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ทั้งหมด ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา ผู้วิจัย ยังไม่พบว่า มีการวิจัยใดยืนยันและบอกได้ว่า ถ้าสไลด์เทปที่สร้างโดยให้เด็กในวัยเดียวกันกับผู้เรียนเป็นผู้คิดสำนวนคำบรรยาย ซึ่งให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าสไลด์เทปที่ผู้ใหญ่เป็นผู้คิดสำนวนคำบรรยายแล้ว รูปแบบคำบรรยายที่แตกต่างกัน อันได้แก่ รูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา เมื่อนำมาสร้างเป็นสไลด์เทปโดยให้เด็กในวัยเดียวกันกับผู้เรียนเป็นผู้คิดสำนวนคำบรรยาย รูปแบบคำบรรยายแบบใด จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

งานวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะตอบปัญหาในประเด็นดังกล่าว

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการทดลองดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 4 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 4 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 130 คน ซึ่งไม่เคยเรียนบทเรียนที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองมาก่อน นำมาสุ่มเข้ากลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการทดลองจำนวน 60 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มเข้ากลุ่มอย่างง่าย

กลุ่มทดลอง 1 เรียนโดยใช้สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

กลุ่มทดลอง 2 เรียนโดยใช้สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. สไลด์เทปเรื่องอาหารและโภชนาการ จำนวน 1 ชุด พร้อมเทปคำบรรยายที่แตกต่างกัน
2. แบบ คือ

1.1 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

1.2 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

2. แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปมีลักษณะเป็นแบบ Likert Scale จำนวน 2 ฉบับสำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ฉบับ และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องอาหารและโภชนาการ ตามหลักสูตรวิชาสุขศึกษา (พ 011) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 1 ฉบับ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง

เลือกเนื้อหา และศึกษารายละเอียด แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. เรียบเรียงเนื้อหาใหม่ โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเนื้อหาวิชา สุขศึกษา (พ 011) พร้อมทั้งจัดแบ่งและลำดับเนื้อหา เพื่อสะดวกในการแปลเนื้อหาความรู้ออกมาเป็นภาพ ตามหลักในการเขียนบทสไลด์ (Script Writting)

2. เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นข้อ ๆ โดยศึกษาจากหนังสือคู่มือครูวิธีการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข

3. นำมาบันทึกลงในตารางเพื่อกำหนดขอบเขตและจำนวนของภาพ

4. นำข้อมูลในข้อ 3 มาแปลเนื้อหาความรู้ ออกมาเป็นลักษณะของภาพที่สามารถถ่ายทำได้ตามหลักในการเขียนบทสไลด์ที่ดี

5. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลักษณะภาพ ที่ได้กำหนดออกมาในลักษณะบรรยายเพื่อตรวจสอบแก้ไขให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

6. ลงมือถ่ายภาพและคัดเลือกภาพ

7. นำภาพที่ได้รับการคัดเลือกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งว่า ภาพที่ได้มานั้นสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามเนื้อหาหรือไม่

8. ถ่ายภาพซ่อมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่ภาพที่ต้องแก้ไข

การสร้างสำนวนและคำบรรยาย

1. การสร้างสำนวนคำบรรยาย และบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาสร้างเครื่องมือ ใช้วิธีคัดเลือกเด็กที่เก่งภาษาไทย จากนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ของโรงเรียนชุมชนวัดบางขัน จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับผู้เรียนและไม่ใช่นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง

1.2 หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาสร้างเครื่องมือจำนวน 3 คนแล้ว ก่อนลงมือเขียน ผู้วิจัยแนะนำให้เด็กรู้จักสไลด์เทปพอส์เซป แล้วแจกกระดาษแบบเขียนคำบรรยายแบบบรรยายตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และอธิบายวิธีการปฏิบัติแก่นักเรียน

1.3 ฉายสไลด์ให้นักเรียนดูพร้อม ๆ กัน ทั้ง 3 คน ดูทีละภาพพร้อมทั้งอธิบายภาพตามเนื้อหาในหลักสูตร หลังจากนั้นนักเรียนจะเขียนคำบรรยายด้วยตัวเอง ลงในช่องคำอธิบายในแบบเขียนคำบรรยายตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกภาพ

1.4 เก็บรวบรวมแบบเขียนคำบรรยาย ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ที่เด็กเขียนมาทั้ง 3 ฉบับ แล้วดำเนินการคัดเลือกให้ได้จำนวนและคำบรรยายที่ดีที่สุด เพียงชุดเดียวโดยมีเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังนี้

1.4.1 คัดเลือกเฉพาะสำนวนที่เป็นสำนวนเด็ก ที่มีความถูกต้อง ตามเนื้อหาในหลักสูตร

1.4.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจำนวน 3 ท่าน คัดเลือกสำนวนเด็กที่เขียนได้ดี และถูกต้องแยกไว้ โดยจำแนกตามเนื้อหาในหลักสูตร

1.4.3 เลือกสำนวนที่ดีที่สุดซึ่งหมายถึง ภาษาที่ใช้ การเขียน และการสื่อความหมายได้ตรงตามเนื้อหาในหลักสูตรไว้เพียง 1 ชุด

1.5 นำมาเขียนเป็นบทสไลด์ที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะบันทึกเสียง

1.6 การบันทึกเสียง

1.6.1 คัดเลือกเสียงของเด็ก โดยกำหนดเอนักเรียนระดับเดียวกันกับผู้เรียน ที่มีความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ดีคือ อ่านได้ถูกต้องตามหลักภาษา ออกเสียงตามอักขระได้ถูกต้องตามหลักวิธี ชัดเจน และน้ำเสียงดี

1.6.2 ให้เด็กได้ฝึกอ่านออกเสียงตามบทสไลด์

1.6.3 นำเด็กไปบันทึกเสียงบรรยายลงเทป ตามบทสไลด์ที่เขียนไว้ จะได้สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายและบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

1.7 นำสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายและบรรยายโดยเด็กในวัยเดียวกับผู้เรียนที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน จำนวน 50 คน เพื่อให้นักเรียนประเมินคุณภาพของเครื่องมือ จากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่ง

มีลักษณะแบบ Likert Scale โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ดี พอใช้ ควรปรับปรุงแก้ไข เกณฑ์การยอมรับ คิดเป็นร้อยละ 75 ขึ้นไป

2. การสร้างสำนวนคำบรรยายและบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาสร้างคำบรรยายแบบสนทนา ใช้วิธีคัดเลือกเด็กที่เก่งภาษาไทย จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน จำนวน 6 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับผู้เรียน และไม่ใช่เด็กที่เป็นกลุ่มทดลอง

2.2 หลังจากได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คนแล้ว ก่อนลงมือเขียน ผู้วิจัยแนะนำให้เด็กรู้จักสไลด์เทปพอสั่งเขปแล้ว แจกกระดาษแบบเขียนคำบรรยายแบบสนทนา ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและอธิบายวิธีการปฏิบัติแก่นักเรียน

2.3 ฉายสไลด์ให้นักเรียนดูพร้อม ๆ กันทั้ง 3 กลุ่ม ดูทีละภาพพร้อมทั้งอธิบายภาพตามเนื้อหาในหลักสูตร หลังจากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเขียนคำบรรยาย ในรูปแบบของการสนทนามาระหว่างบุคคล 2 คน คือ ก. และ ข. ลงในช่องคำสนทนาของ แบบเขียนคำบรรยายแบบสนทนาตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกภาพ

2.4 เก็บรวบรวมแบบเขียนคำบรรยายแบบสนทนาตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ที่เด็กเขียนมาทั้ง 3 ฉบับ แล้วดำเนินการคัดเลือกให้ได้สำนวน และคำบรรยายที่ดีที่สุดเพียงชุดเดียว โดยมีเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก เช่นเดียวกันกับการสร้างสำนวนคำบรรยายแบบบรรยาย

2.5 เมื่อคัดเลือกได้สำนวนและคำบรรยายที่ดีแล้ว จึงนำไปเขียนเป็นบทสไลด์ที่สมบูรณ์

2.6 การบันทึกเสียง ใช้เด็กอ่านบทสนทนาจำนวน 2 คน คนแรกเป็นเด็กคนเดียวกับที่พูดบรรยายประกอบสไลด์แบบบรรยาย คนที่สองเป็นเด็กเพศเดียวกับ คนแรกโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกเสียงของเด็กเช่นเดียวกับคนแรก จากนั้นให้เด็กได้ฝึกอ่าน ออกเสียงสนทนาโต้ตอบกันตามบทสไลด์ แล้วจึงนำเด็กทั้งสองไปบันทึกเสียงบรรยายลงเทปตามบทที่เขียนไว้ จะได้สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายและบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

2.7 นำสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายและบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ โรงเรียนชุมชนวัดบางชัน จำนวน 50 คน เพื่อให้นักเรียนประเมินคุณภาพของเครื่องมือ จากแบบประเมินชุดเดียวกันกับสไลด์ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

การสร้างแบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทป

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินคุณภาพของสไลด์เทป ที่สร้างคำบรรยาย โดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ทั้งจากผู้เชี่ยวชาญ และเด็กนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นแบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทป จึงมี 2 ฉบับ คือ

1. แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน
2. แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน

การสร้างแบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำสไลด์เทปที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ทั้ง 2 รูปแบบ คือสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยาย โดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพ

แบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินแบบ Likert Scale มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระ ความเหมาะสมระหว่างภาพและเสียง เทคนิคการถ่ายภาพ เทคนิคการบันทึกเสียง เทคนิคการบรรยาย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา เลือกตอบลงในช่องแสดงความคิดเห็น

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาดังนี้

ดีมาก	ให้	5 คะแนน
ดี	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ควรปรับปรุง	ให้	2 คะแนน
ต้องแก้ไข	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายคะแนน (คิดเป็นร้อยละ) ใช้เกณฑ์ดังนี้

91 - 100	มีคุณภาพในระดับดีมาก
71 - 90	มีคุณภาพในระดับดี
51 - 70	มีคุณภาพในระดับปานกลาง
31 - 50	มีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง
0 - 30	มีคุณภาพในระดับต้องแก้ไข

ผลการประเมินคุณภาพของสไลด์เทปอยู่ระหว่างร้อยละ 80.00-93.33 การแปลความหมายคะแนน มีคุณภาพในระดับ ดี ถึง ดีมาก รายละเอียดแสดงในภาคผนวก

การสร้างแบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยนำสไลด์เทปที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ ทั้ง 2 รูปแบบ ซึ่งได้ผ่านการประเมินคุณภาพสไลด์เทปจากผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการศึกษาแล้ว ไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน จำนวน 100 คน ประเมินคุณภาพของสไลด์เทป โดยแจกแบบประเมินคุณภาพให้นักเรียนตอบ หลังจากดูสไลด์เทปจบเรื่องแล้ว

แบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินแบบ Likert Scale มีลักษณะเป็นข้อคำถาม เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระ ความเหมาะสมระหว่าง ภาพและเสียง จำนวนที่ใช้ในการบรรยาย การลำดับเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมของเพลงประกอบ โดยให้เด็กเลือกตอบลงในช่องแสดงความคิดเห็น

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาดังนี้

ดี	ให้	3 คะแนน
พอใช้	ให้	2 คะแนน
ต้องแก้ไข	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของสไลด์เทป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนการยอมรับจากนักเรียน

การแปลความหมายคะแนน (คิดเป็นร้อยละ) ใช้เกณฑ์ดังนี้

91 - 100	มีคุณภาพในระดับดีมาก
71 - 90	มีคุณภาพในระดับดี
51 - 70	มีคุณภาพในระดับปานกลาง
31 - 50	มีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง
0 - 30	มีคุณภาพในระดับต้องแก้ไข

ผลการประเมินคุณภาพของสไลด์เทปอยู่ระหว่างร้อยละ 86.66-96.00 การแปลความหมายคะแนน มีคุณภาพในระดับดี ถึง ดีมาก รายละเอียดแสดงในภาคผนวก

การสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจำนวน 60 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง โดยยึดแนวปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ และการสร้างข้อสอบ จากหนังสือการวัด และการประเมินผลการศึกษาของ ขวาล แพรัตกุล (2516 : 183) และอนันต์ ศรีโสภ (2520 : 101 - 139) เป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบ
2. ลงมือสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด
3. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเนื้อหาวิชาศึกษา (พ 011) ตรวจข้อสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)
4. หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน จำนวน 100 คน ซึ่งเคยเรียนวิชานี้มาแล้ว
5. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ โดยใช้เทคนิค 27 % กลุ่มบนและกลุ่มล่าง แล้วนำไปเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Chung Teh Fan, 1952 : 1 - 32) โดยเลือกข้อสอบไว้จำนวน 30 ข้อ มีความยากง่าย .21 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก .20 - .58
6. นำข้อสอบทั้ง 30 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 131) ได้ค่าเฉลี่ย 17.68 คะแนน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.97 คะแนน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.63

การดำเนินการทดลอง

หลังจากได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มว่ากลุ่มใดจะเรียนกับสไลด์เทปแบบใดเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

1. จัดเตรียมห้องทดลองและเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่
 - 1.1 เครื่องฉายสไลด์ 1 เครื่อง
 - 1.2 เครื่องบันทึกเสียงแบบตลับ 1 เครื่อง
 - 1.3 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา
 - 1.4 จอรับภาพ
2. ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เรียนจากสไลด์เทปกลุ่มละแบบตามที่ได้ทำการสุ่มไว้ โดยแต่ละกลุ่มจะทำการทดลองในภาคเช้าวันเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม

3. หลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มได้เรียนจากสไลด์เทป โดยใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 50 นาที เท่ากัน ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนทันที โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม กำหนดเวลา 20 นาที
4. รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน และ t - test การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ STUDENTWARE

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการทดลอง และการแปลความหมาย ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายดังกล่าวเป็นที่เข้าใจถูกต้องตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียน

M แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

กลุ่ม 1 แทน กลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

กลุ่ม 2 แทน กลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็ก
วัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

กลุ่มตัวอย่าง	N	M	S	t
กลุ่ม 1	30	16.23	4.57	1.80
กลุ่ม 2	30	18.23	4.10	

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแตกต่างกัน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 4 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 130 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1. สไลด์เทปเรื่องอาหารและโภชนาการ จำนวน 1 ชุด พร้อมเทปคำบรรยายที่แตกต่างกัน 2 แบบ คือ

1.1 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

1.2 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องอาหารและโภชนาการ ตามหลักสูตรวิชาสุขศึกษา (พ 011) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ 1 ฉบับ

วิธีดำเนินการทดลอง

หลังจากได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มว่ากลุ่มใดจะเรียนกับสไลด์เทปแบบใดเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

1. จัดเตรียมห้องทดลองและเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1 เครื่องฉายสไลด์ 1 เครื่อง

1.2 เครื่องบันทึกเสียงแบบตลับ 1 เครื่อง

1.3 เทปคำบรรยายที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา

1.4 จอรับภาพ

2. ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เรียนจากสไลด์เทปกลุ่มละแบบตามที่ได้ทำการสุ่มไว้โดยแต่ละกลุ่มจะทำการทดลองในภาคเช้าวันเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม

3. หลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มได้เรียนจากสไลด์เทป โดยใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 50 นาที เท่ากัน ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน และ t-test การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC + STUDENTWARE

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการทดลอง ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียนที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยายไม่แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้

1. การทดลองครั้งนี้ ไม่สามารถที่จะกระทำเพื่อให้ได้ผลการทดลองที่มาจากคำบรรยายสไลด์เทปโดยตรงได้ เพราะคุณลักษณะของสไลด์เอง คือ ภาพสไลด์มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจได้เหมือนกันทุกกลุ่ม แม้ว่าคำบรรยายจะแตกต่างกันก็ตาม ตรงกับข้อความที่ว่า "รูปภาพเป็นเสมือนหนึ่งภาษาสากล ผู้ที่ได้เห็นภาพชัดเจนไม่ซับซ้อน ก็สามารถที่จะเข้าใจความหมายได้ แม้ว่าจะไม่เข้าใจคำบรรยายนั้นก็ตาม" (โรเบิร์ต เจ ฮันยาร์ด. 2501 :13) จึงอาจเป็นสาเหตุให้ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

2. จากการประเมินคุณภาพของสไลด์เทปจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ถึง ดีมาก และมีร้อยละของการยอมรับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า บทเรียนสไลด์เทปทั้ง 2 รูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ ดี ถึง ดีมาก จึงอาจเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปทั้ง 2 รูปแบบ ไม่แตกต่างกัน

3. การสร้างสำนวนคำบรรยายและรูปแบบคำบรรยายครั้งนี้แม้จะเป็นการสร้างคำบรรยายโดยให้เด็กในวัยเดียวกับผู้เรียน เป็นผู้คิดสร้างคำบรรยายตามสำนวนของเด็กเองก็ตาม แต่ก็เป็นการเขียนที่เป็นทางการ มีแบบแผน และแนวทางการเขียนที่แน่นอน จึงทำให้สำนวนภาษาที่นำมาใช้ใกล้เคียงกัน การสื่อความหมายจึงเป็นในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้สำนวนคำบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายทั้ง 2 รูปแบบ สื่อความหมายได้เหมือนกัน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า รูปแบบคำบรรยายไม่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นในการพิจารณาเลือกใช้รูปแบบคำบรรยายแบบใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ โอกาส และความเหมาะสม โดยคำนึงถึงเนื้อหาของบทเรียน และกลุ่มผู้เรียน ทั้งในด้านวัย วุฒิภาวะ และระดับความรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ผู้เรียนในระดับชั้นนั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการเขียน

คำบรรยาย หรืออย่างน้อยที่สุด ก็ให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาดัดสินคุณภาพของสไลด์เทปที่จะนำมาใช้ในการสอนด้วย

2. จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่านักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา มีแนวโน้มที่จะมีความสนใจกระตือรือร้น และเพลิดเพลินกับเนื้อหาในบทเรียนสไลด์เทปสูงกว่า นักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้อีก โดยการเปลี่ยนเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เช่น เนื้อหาวิชาช่าง เป็นต้น
2. ควรมีการทดลองนำรูปแบบคำบรรยายทั้ง 2 รูปแบบ ไปใช้กับสไลด์เทปที่มีการนำเสนอของภาพในลักษณะที่แตกต่างออกไป
3. ควรมีการทดลองนำรูปแบบของคำบรรยายทั้ง 2 รูปแบบ ไปใช้กับสื่อชนิดอื่น ๆ เช่น บทเรียนเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์
4. ควรจะมีการวิจัยถึงเจตคติของผู้เรียน ที่มีต่อบทเรียนสไลด์เทป ที่มีรูปแบบคำบรรยายที่แตกต่างกันว่า รูปแบบคำบรรยายแบบใดผู้เรียนจะชอบมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม บุญส่ง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น มศ. 1 โดยใช้สไลด์บรรยาย ประกอบเสียงด้วยเทปอัดโน้ตกับสไลด์ที่ครูบรรยายประกอบ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- โกดัก (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท. กลวิธีในการถ่ายภาพ. กรุงเทพฯ : อาลิค์พรินเทอร์, 2519.
- จงกล แก่นเพิ่ม. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสไลด์ภาพการ์ตูนที่ใช้รูปแบบของเสียงบรรยายต่างกัน. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2529. อัดสำเนา.
- จริยา สระตันต์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการอ่านคำโดยใช้สไลด์กับการสอนตามปกติของนักเรียนที่จะจบชั้นประถมปีที่ 1. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.
- จักรวรรด ดันตะรัตน์. การพูดเฉพาะอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.
- เฉลิม คัดชัย. การสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์เป็นรายบุคคลโดยใช้สไลด์เทปเสียง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค. “การสื่อสารของมนุษย์,” ใน เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา การสื่อสารมวลชนกับการศึกษา หน้า 11 - 20. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- ชลธิรา กลัดอยู่ และคนอื่น ๆ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.
- ชวาล แพร์ตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. มิตีที่ 3 : นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. เทคนิคการบริหารการศึกษา 19. กรุงเทพฯ : กองแผนงานสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2520.
- ชุมพล พุทธิพงษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้จากสไลด์เทปแบบภาพจากหลักภาพเดี่ยวและสไลด์เทปแบบกลุ่มภาพของฉากหลัก. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2523.

คารารัตน์ คิตะวงค์. การทดลองการสอนวิชาภูมิศาสตร์ระดับประถมศึกษาตอนปลายโดยใช้สไลด์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.

เดชอนันต์ บุญผัน. การศึกษาเปรียบเทียบความชอบและผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียน วัยรุ่นในโรงเรียนเอกเทศและโรงเรียนสหศึกษาระหว่างการศึกษาจากสไลด์เสียงที่ใช้เสียงบรรยายเพศชายกับสไลด์เสียงที่ใช้เสียงบรรยายเพศหญิง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

เด็ดดวง แฉ่งใจ. ผลของการใช้คำถามและการสรุป ที่มีต่อการเรียนรู้จากสไลด์ประกอบคำบรรยาย ในวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ธิดาศักดิ์ ไกรณ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนทางการเรียนจากบทเรียนสไลด์ ที่มีเสียงแบบคำบรรยายแบบสนทนาและแบบคำบรรยายร่วมกับสนทนาในวิชาช่าง เรื่อง การใช้และบำรุงรักษารถจักรยานยนต์. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2531. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

นิพนธ์ ศศิธร. หลักการพูดต่อชุมนุมชน. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2515.

ประจวบ ไชยรักษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำจากสิ่งช่วยจัด ความคิดรวบยอดสามชนิดหลังจากเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยสไลด์เทป. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ประพัทธ์ ชัยเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการใช้สไลด์สอนวิธีต่าง ๆ ในระดับ ชั้นป.ศ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

ประภา ภาวณ. การทดลองเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ข้อความจริงในวิชาวิทยาศาสตร์จากการใช้ สไลด์ประกอบรูปภาพประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.

- ประสงค์ นิมมา. เปรียบเทียบผลการใช้สไลด์ที่สร้างขึ้นจากภาพถ่าย ภาพวาดเหมือน และภาพถ่ายเส้นเป็นทัศนวัสดุประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- ปราโมทย์ เทพพัลลภ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากเทปโทรทัศน์ สไลด์เทปและเรียนในชั้นตามปกติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง กุมุท. การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2507.
- พ. เกียรติสมบุญ (นามแฝง). "คิดถึงการถ่ายภาพนิ่งประกอบเสียง," จันทร์เกษม. (157) : 68 - 70 ; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2523.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.
- พัลลภ พริยะสุรวงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปแบบที่มีการประกอบสำนวนและเสียงบรรยายแตกต่างกัน โดยยึดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเดียวกัน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เพ็ญศิริ แก้วเกษร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้สไลด์เทปแบบที่เลือกภาพสร้างคำบรรยาย และลำดับเนื้อหาโดยเด็กกับสไลด์เทปแบบที่เลือกภาพสร้างคำบรรยาย และลำดับเนื้อหาโดยผู้ใหญ่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ เบาใจ. การถ่ายทำสไลด์และฟิล์มสตริป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ลัดดา สุขปรีดี. สไลด์และฟิล์มสตริป. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523. อัดสำเนา.
- วชิราวดี เพชรไทย. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย วิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากรูปแบบการบรรยายประกอบสไลด์แบบต่าง ๆ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

วารินทร์ รัตมีพรหม. สไลด์ประกอบเสียงคู่มือการวางแผนการผลิตและการนำเสนอ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2522.

วิชัย ลำไย. ผลการรับรู้ภาพที่มีพื้นภาพและเวลาในการเสนอภาพต่าง ๆ กัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

วิรัช ลภีรัตนกุล. วาทนิเทศและวาทศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

ศักดิ์ดา ศิริพันธ์. "เทคนิคการผลิตสไลด์ราคาถูกลสำหรับการโฆษณา สัมมนาและเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน," วารสารวิทยาศาสตร์. 33 (8) : 64 ; สิงหาคม 2522.

ศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517. ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

สมชาย มัชฌิมาทศน์. ผลการเรียนรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดให้โทษในวิชาสุขศึกษาของเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีเรียนจากสไลด์ที่มีภาพอย่างเดียวและสไลด์แบบต่าง ๆ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สมบัติ หีบงา. ลักษณะของเสียงบรรยายสไลด์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2). ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สมพงษ์ พยุงกิจ. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมวิธีต่าง ๆ ในการใช้สไลด์สอนวิชากิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ชั้น ม.1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ. คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวัสดุ. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2506.

สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์. การทำสไลด์และฟิล์มสตริป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2519. อัดสำเนา.

สุนันท์ ปัทมาคม. โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนวิชาช่างฝึกฝีมือ (ชพ 100). ม.ป.ท. 2520. อัดสำเนา.

- สุนทร นิธิมฤตกุล. การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้จำนวนเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- สุนิย์รัตน์ ภิรมย์นาม. การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้จำนวนของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชนบทกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- สุรัชย์ ลิกขานันท์. "ประโยชน์ของสไลด์," ใน เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 822. ม.ป.ท., 2525. อัดสำเนา.
- สุรัชย์ หวันแก้ว. "การพัฒนาการศึกษา," วารสารชุมชน. (12) : 19 มกราคม 2530.
- สุรพล เกียนวัฒนา. การวางแผนและผลิตสไลด์ประกอบเสียง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2523. อัดสำเนา.
- สุรพล เทียมเพชร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความชอบของนักเรียนที่ศึกษาจากสไลด์เทปให้รูปแบบของเสียงบรรยายที่แตกต่างกัน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- สุวรรณณี เลืองยศลือชากุล. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสไลด์เทปที่ลดเนื้อหาของคำบรรยายส่วนที่ซ้ำกับเนื้อหาของภาพ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- เสรี กริมหา. "การเขียนบทภาพยนตร์และสไลด์," ส่งเสริมการเกษตร. 11(5) : 17 - 33 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2521.
- เสาวณีย์ ลิกขานันท์. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.
- โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณูชัย. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ม.ป.ป.
- องอาจ จิยะจันทร์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาช่าง โดยใช้วิธีสอนสาธิตกับวิธีสอนโดยใช้สไลด์สี มีเสียงประกอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- อนันต์ ศรีโสภ. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520. อัดสำเนา.

- อนุสรณ์ เอื้อประเสริฐ. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากสไลด์เทปแบบที่สร้างคำบรรยาย
โดยเด็กกรุงเทพมหานครกับสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- อรรถพล เรืองบุรพ. การศึกษารูปแบบของคำบรรยายสไลด์เทปที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวิชา
หน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- อัมพร สุขเกษม. การพูดเพื่อประสิทธิผล. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 มหาสารคาม, 2520. อัดสำเนา.
- อำนวย เดชชัยศรี. "สไลด์เทปเพื่อการศึกษา," สำนักการศึกษา. 5 (12) : 15 - 18 ; กันยายน
 2524.
- อำนวย อรรถนาท. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เรียนจากสไลด์เทปที่มีการ
สรุปเนื้อหา 2 แบบ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- อำนาจ ขำปรางค์. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการใช้
สไลด์เทปในการสอนวิชาโลหิตศาสตร์ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง.
 ปรินูญานิพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
 อัดสำเนา.
- อุทัย ทองขาว. การศึกษาภาพและคำบรรยายของสไลด์เทปที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านพุทธิพิสัย วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1). ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- อันยาร์ด, โรเบิร์ต เจ. วัสดุประกอบการสอนราคาเยา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2501.

- Abramson, Bernard. "A Comparison of two Methods of Teaching Mechanics in High School," Science Education. 39 : 69 - 106 ; March, 1952.
- Brown, James W. Richard B. Lewis, and Fred F. Harchleroad. AV Instruction Technology Media and Method. 3 rd. ed., New York : Mc Graw - Hill Book Company Inc., 1969.
- Crowder, Gene Arnold. "Visual Slide and Assembly Modles Compared with Conventional Methods in Teaching Industrial Arts," Dissertation Abstracts. 29 : 3034 - A ; 1969.
- Dale, Edgar. Audio-Visual Methods in Teaching. 3rd. ed., New York : Dryden Press. 1969. 71p.
- Fan, Chung The. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey : Education Testing Service, 1952.
- Freebourne, C and Fleischer, M. "The Effects of Musical Disturbance upon Reading Rate and Comprehension," Journal of Educational Phychology. 27 : 107 - 109 ; 1957.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed., New York : Mc Graw - Hill Book Company Inc., 1973.
- Hass, Kenneth B. and Packer, Harry R. Preparation and Use of Audio - Visual Aids. 3 rd ed., New Delhi : Prentice - Hall of India (private) Ltd., 1964.
- Hunt, Maurice P. Teaching High School Social Studies. New York : Harper and Brothers, 1955.
- Lamb, Brydon. Filmstrip and Slide Projectors in Teaching and Training. London : Walford Printers Ltd., 1971.
- Lourie, David Robert Jr. "A Study Comparing The Lecture Method and Tutorial(Slide-Tape) Method of Instruction For a Health Class Unit on Physical Fitness," Dissertation Abstracts. 35 : 7708 - A ; 1975.
- McCage, Ronald Dale. "A Comparison of the Use of Slide and Models to Conventional Method of Introducing Descriptive Geometry Concepts," Dissertation Abstracts. 31 : 5168 - A ; 1970.
- McGuire, Gertude Mynear. "Pacing Transcription With Shorthand Slides : The Effect on Speed and Accuracy," Dissertation Abstracts. 31 : 4644 ; 1971.
- Thralls, Zoe A. The Teaching of Geography. New York : Appleton Century-Crofts, 1958.
- Wittich, Walter A. and Schuller, Charles F. Audio-Visual Materials. 3 rd. ed., New York : Harper and Brothers, 1957.
- _____. Instructional Teachnology. 5 th. ed., New York : Harper and Row, 1973.

Wong, Clark Chio -Yuen. "Comparative Effectiveness of the Lecture and Slide -Tape Approach For Orientation in the Use of Learning Materials Center," Dissertation Abstracts. 30 : 7028 - A ; 1976.

Young, William Harold. "An Experimental Comparison of the Effects of A Film Slide-Audio Tape and Printed Brochure on Factors Related to A Career in Industrial Arts Teaching," Dissertation Abstracts. 30 : 3299 - A ; 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทป

แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

วิชาสุขศึกษา (พ 011)

เรื่องอาหารและโภชนาการ

ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง () ที่เห็นว่าถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

1. สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

2. สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

3. ภาพที่เห็นมีสีเหมือนของจริง

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

4. ส่วนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

5. เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้ว เกิดความเข้าใจในเรื่อง

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

6. การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

7. สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

8. การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

9. คำบรรยายในเทปเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย

- () ดีมาก
- () ดี
- () ปานกลาง
- () ควรปรับปรุง
- () ต้องแก้ไข

10. เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

() ดีมาก

() ดี

() ปานกลาง

() ควรปรับปรุง

() ต้องแก้ไข

* *

แบบประเมินคุณภาพของสไลด์เทปสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิชาสุขศึกษา (พ 011)

เรื่องอาหารและโภชนาการ

ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง () ที่เห็นว่าถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

1. สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

2. สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

3. ภาพที่เห็นมีสีสวยเหมือนของจริง

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

4. จำนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

5. เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้ว ท่านเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

6. การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

7. สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

8. การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

9. คำบรรยายในบทเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

10. เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

() ดี

() พอใช้

() ต้องแก้ไข

* _____ *

ในกรณีที่ต้องแก้ไข นักเรียนมีความเห็นว่าความปรับปรุงในเรื่องใด อย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงการยอมรับคุณภาพของสไลด์ไทย

ตาราง 2 การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการ	การยอมรับ (ร้อยละ)	ระดับของการยอมรับ
1.	สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ	86.66	ดี
2.	สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น	93.33	ดีมาก
3.	ภาพที่เห็นมีสีเหมือนของจริง	86.66	ดี
4.	สำนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม	86.66	ดี
5.	เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้วเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	86.66	ดี
6.	การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ	93.33	ดีมาก
7.	สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน	86.66	ดี
8.	การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม	86.66	ดี
9.	คำบรรยายในเทปเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย	86.66	ดี
10.	เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	80.00	ดี
ร้อยละเฉลี่ย		87.33	

ตาราง 3 การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยาย แบบสนทนา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการ	การยอมรับ (ร้อยละ)	ระดับของการยอมรับ
1.	สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ	86.66	ดี
2.	สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น	93.33	ดีมาก
3.	ภาพที่เห็นมีสีเหมือนของจริง	86.66	ดี
4.	สำนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม	80.00	ดี
5.	เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้วเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	86.66	ดี
6.	การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ	93.33	ดีมาก
7.	สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน	86.66	ดี
8.	การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม	80.00	ดี
9.	คำบรรยายในเทปเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย	86.66	ดี
10.	เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	80.00	ดี
ร้อยละเฉลี่ย		85.99	

ตาราง 4 การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยาย แบบบรรยาย จากการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	รายการ	การยอมรับ (ร้อยละ)	ระดับของการยอมรับ
1.	สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ	96.00	ดีมาก
2.	สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น	92.66	ดีมาก
3.	ภาพที่เห็นมีสีเหมือนของจริง	86.66	ดี
4.	สำนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม	80.00	ดี
5.	เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้วเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	92.00	ดีมาก
6.	การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ	90.00	ดี
7.	สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน	92.66	ดีมาก
8.	การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม	87.33	ดี
9.	คำบรรยายในเทปเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย	90.66	ดี
10.	เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	90.66	ดี
ร้อยละเฉลี่ย		85.99	

ตาราง 5 การยอมรับคุณภาพของสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยาย แบบสนทนา จากการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1

ข้อที่	รายการ	การยอมรับ (ร้อยละ)	ระดับของการยอมรับ
1.	สไลด์เทปชุดนี้ให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ	94.00	ดีมาก
2.	สไลด์เทปชุดนี้ทำให้เข้าใจบทเรียนเรื่องอาหารและโภชนาการมากขึ้น	93.33	ดีมาก
3.	ภาพที่เห็นมีสีเหมือนของจริง	86.00	ดี
4.	จำนวนที่ใช้ในการบรรยายเรื่องอาหารและโภชนาการเหมาะสม	86.66	ดี
5.	เมื่อดูภาพจากสไลด์แล้วเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	94.00	ดีมาก
6.	การประกอบภาพเป็นที่น่าสนใจ	86.66	ดี
7.	สีของตัวอักษรกับสีพื้นมองเห็นได้ชัดเจน	96.00	ดีมาก
8.	การลำดับเนื้อเรื่องเหมาะสม	91.33	ดีมาก
9.	คำบรรยายในเทปเสียงประกอบสไลด์ชัดเจนเข้าใจง่าย	88.66	ดี
10.	เพลงประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	88.66	ดี
ร้อยละเฉลี่ย		85.99	

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องอาหารและโภชนาการ

คำเฉลย
แบบทดสอบวิชาสุขศึกษา (พ011)
เรื่อง อาหารและโภชนาการ

1. ค	11. ข	21. ค
2. ง	12. ค	22. ข
3. ก	13. ข	23. ง
4. ก	14. ค	24. ง
5. ก	15. ง	25. ง
6. ค	16. ก	26. ค
7. ก	17. ข	27. ข
8. ง	18. ข	28. ง
9. ค	19. ง	29. ก
10. ง	20. ก	30. ข

แบบทดสอบวิชาสุขศึกษา (พ 011)

เรื่อง อาหารและโภชนาการ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คำว่า "อาหาร" กับ "โภชนาการ" เกี่ยวข้องกันอย่างไร
 - ก. ต่างก็กล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์
 - ข. ต่างก็กล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
 - ค. อาหารและโภชนาการต่างก็กล่าวถึงสิ่งเดียวกัน
 - ง. โภชนาการกล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในการปรุงอาหาร
2. ในทางโภชนาการ ได้จัดแบ่งสารอาหารออกเป็น 6 ประเภทคือ
 - ก. โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือ วิตามิน น้ำ
 - ข. โปรตีน คาร์โบไฮเดรต แร่ธาตุ วิตามิน น้ำมัน น้ำ
 - ค. โปรตีน ไขมัน น้ำ คาร์โบไฮเดรต แร่ธาตุ วิตามิน
 - ง. โปรตีน ไขมัน น้ำ คาร์โบไฮเดรต เกลือแร่ วิตามิน
3. แคลอรี หมายถึงอะไร
 - ก. หน่วยของพลังงานที่วัดได้จากอาหาร
 - ข. หน่วยของสารอาหารทั้ง 6 ประเภท
 - ค. สารอาหารที่วิเคราะห์ได้จากอาหาร
 - ง. ส่วนประกอบของเซลล์และเนื้อเยื่อของอาหาร
4. อาหารในข้อใด หากรับประทานมาก ๆ มีโอกาสทำให้อ้วนน้อยที่สุด
 - ก. ผักสีเขียว
 - ข. ผลไม้รสหวาน
 - ค. เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน
 - ง. อาหารทะเลทุกชนิด

พิจารณาอาหารแต่ละชุด แล้วตอบคำถามข้อ 12 - 13

- ชุดที่ 1 ข้าวโพด เผือก มัน
- ชุดที่ 2 เนื้อสัตว์ ผักใบเขียว
- ชุดที่ 3 เนื้อสัตว์ ไข่ ถั่ว
- ชุดที่ 4 น้ำมันหมู น้ำมันพืช

5. อาหารชุดใดให้คาร์โบไฮเดรต

- ก. ชุดที่ 1
- ข. ชุดที่ 2
- ค. ชุดที่ 3
- ง. ชุดที่ 4

6. อาหารชุดใดให้โปรตีน

- ก. ชุดที่ 1
- ข. ชุดที่ 2
- ค. ชุดที่ 3
- ง. ชุดที่ 4

7. สารอาหารจำพวกใดที่ให้พลังงานความร้อนในอัตราที่สูงที่สุด

- ก. ไขมัน
- ข. โปรตีน
- ค. วิตามิน
- ง. เกลือแร่

8. ถ้าร่างกายขาดคาร์โบไฮเดรตจะมีผลอย่างไร

- ก. ทำให้ร่างกายมีน้ำหนักมากกว่าปกติ
- ข. ทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูงได้
- ค. ร่างกายจะขาดภูมิคุ้มกันโรคติดต่อ
- ง. ร่างกายจะอ่อนเพลีย ไม่มีกำลังในการทำงาน

9. คนที่มีน้ำหนักตัว 35 กิโลกรัม ควรรับประทานโปรตีนเท่าใดต่อวัน

- ก. 25 กรัม
- ข. 30 กรัม
- ค. 35 กรัม
- ง. 40 กรัม

10. สำหรับคนที่ผอมมาก ๆ และไม่ชอบรับประทานไขมันอาจเป็นสาเหตุให้ร่างกายขาดวิตามินใด

- ก. วิตามินบี 1 บี 2 บีรวม อี
- ข. วิตามินบี 1 บี 2 บีรวม ซี
- ค. วิตามินเอ บี อี เค
- ง. วิตามินเอ ดี อี เค

11. วิตามิน มีความสำคัญต่อร่างกายอย่างไร

- ก. ช่วยให้พลังงานแก่ร่างกาย
- ข. ช่วยให้วัยวะต่าง ๆ ทำงานตามปกติ
- ค. ช่วยให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย
- ง. ช่วยเสริมสร้างความเจริญเติบโตแก่ร่างกาย

12. เพื่อป้องกันโรคเหน็บชา ควรรับประทานอาหารประเภทใด

- ก. ข้าวโพด
- ข. ข้าวสาลี
- ค. ข้าวซ้อมมือ
- ง. ข้าวขัดจนขาว

13. ควรรับประทานอาหารประเภทใด เพื่อป้องกันโรคเลือดออกตามไรฟัน

- ก. ตับ หัวใจ
- ข. ส้ม มะนาว
- ค. ผักบุ้ง ตำลึง
- ง. ข้าวโพด ข้าวซ้อมมือ

14. ผลไม้ที่มีรสหวานเช่น อ้อย กล้วยสุก ให้สารอาหารประเภทใด

- ก. ไขมัน
- ข. โปรตีน
- ค. คาร์โบไฮเดรต
- ง. เกลือแร่

15. คนเรามีธาตุเหล็กอยู่ในส่วนของร่างกาย

- ก. ลำไส้
- ข. กระเพาะอาหาร
- ค. กระดูกและฟัน
- ง. เม็ดโลหิตแดง

16. อาหารในข้อใดเป็นอาหารที่ ไม่ให้โปรตีนแก่ร่างกาย

- ก. ผีอก
- ข. เนื้อวัว
- ค. ปลา
- ง. ถั่ว

17. วิตามินที่ละลายในน้ำได้ดีคือพวกใด
- วิตามินบี 1 บี 2 บีรวม อี
 - วิตามินบี 1 บี 2 บีรวม ซี
 - วิตามินเอ บี อี เค
 - วิตามินเอ ดี อี เค
18. คนที่อยู่ใกล้ทะเลมักไม่ค่อยเป็นโรคอะไร
- เหน็บชา
 - คอพอก
 - กระดูกอ่อน
 - เลือดออกตามไรฟัน
19. คนอ้วนเกินไปควรลดอาหารประเภทใดมากที่สุด
- ข้าว
 - ผลไม้
 - เนื้อสัตว์
 - ของหวาน
20. ในกรณีที่ร่างกายต้องการต้านความหนาว สารอาหารจำพวกใดจะให้ประโยชน์ต่อร่างกายมากที่สุด
- ไขมัน
 - โปรตีน
 - เกลือแร่
 - คาร์โบไฮเดรต
21. การรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมและวิตามินเอ และให้ร่างกายได้รับแสงแดดอ่อน ๆ ช่วยป้องกันโรคใด
- โรคหัด
 - โรคไขหวัด
 - โรคกระดูกอ่อน
 - โรคปากนกกระฉอก

22. การรับประทานอาหารในข้อใดช่วยป้องกันโรคตาฟางในเวลากลางวัน

- ก. เครื่องในสัตว์
- ข. ไข่ ผักบุ้ง ฟักทอง
- ค. ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว
- ง. อาหารทะเลทุกชนิด

23. นักเรียนจะเลือกรับประทานอาหารชนิดใดในปริมาณที่เท่ากัน เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรตมากที่สุด

- ก. นมสด
- ข. ไข่ตุ๋น
- ค. ลูกชิ้นทอด
- ง. ลอดช่องใส่น้ำเชื่อม

24. ร่างกายสูญเสียเนื้อร้ายละลายของน้ำที่อยู่ทั้งหมดในร่างกาย จึงจะทำให้เป็นอันตรายถึงตายได้

- ก. ร้อยละ 5
- ข. ร้อยละ 10
- ค. ร้อยละ 15
- ง. ร้อยละ 20

25. อาหารในข้อใดที่จัดแบ่งเป็นหมู่ ๆ ตามอาหารหลัก 5 หมู่ของคนไทย

- ก. เนื้อสัตว์ ข้าว ผักใบเขียว วิตามิน น้ำ
- ข. เนื้อสัตว์ ข้าว ผักใบเขียว วิตามิน ผลไม้
- ค. เนื้อสัตว์ ข้าว ผักใบเขียว ไขมัน น้ำ
- ง. เนื้อสัตว์ ข้าว ผักใบเขียว ผลไม้ ไขมัน

26. นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารชนิดใด เพื่อให้ได้อาหารครบถ้วนตามอาหารหลัก 5 หมู่ของไทย

- ก. ผัดผักรวมมิตรราดข้าว, กล้วยปิ้ง
- ข. ผัดผักระต่ายน้ำมันหอยราดข้าว, กล้วยเชื่อม
- ค. ผัดผักบุ้งใส่หมูสับราดข้าว, ส้มเขียวหวาน
- ง. กุนเชียงทอดราดข้าว, แดงโม

27. คนไทยไม่มีปัญหาในการขาดอาหารหมูใด

- ก. ไช้
- ข. แป้ง
- ค. ผลไม้
- ง. เนื้อสัตว์

28. หากนักเรียนต้องการรับประทานบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. รับประทานได้ทันที
- ข. นำไปต้มโดยใส่น้ำมาก ๆ
- ค. นำไปต้มโดยใส่ไข่ลงไปด้วย
- ง. นำไปต้มโดยเติมเนื้อสัตว์และผักลงไป

29. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่ได้จากอาหาร

- ก. ช่วยฆ่าและทำลายเชื้อโรค
- ข. ช่วยสร้างเซลล์ใหม่ทดแทนเซลล์เดิม
- ค. ช่วยทำให้เกิดพลังงานและความอบอุ่น
- ง. ช่วยควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ให้ทำงานเป็นปกติ

30. นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี

- ก. จิตดีขึ้นเมื่อมีโรคระบาดเกิดขึ้น
- ข. รับประทานอาหารให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ
- ค. รับประทานวิตามินเม็ดเป็นประจำเพื่อบำรุงร่างกาย
- ง. พักผ่อนให้มากที่สุดเพื่อที่ร่างกายจะได้ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงค่า p, r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ตาราง 6 แสดงค่า p, r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง อาหารและโภชนาการ

ข้อที่	p	r
1	.65	.49
2	.37	.42
3	.77	.33
4	.63	.23
5	.76	.31
6	.74	.28
7	.66	.34
8	.38	.53
9	.63	.45
10	.28	.27
11	.27	.23
12	.70	.28
13	.36	.53
14	.21	.38
15	.80	.20
16	.68	.36
17	.28	.30
18	.78	.27
19	.74	.32
20	.74	.28
21	.67	.20
22	.72	.39
23	.73	.38

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	p	r
24	.74	.53
25	.29	.40
26	.77	.39
27	.29	.26
28	.76	.32
29	.61	.58
30	.67	.37

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างบทสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่องอาหารและโภชนาการ

บทสไลด์ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียนที่มีรูปแบบคำบรรยาย
แบบบรรยาย
เรื่อง อาหารและโภชนาการ วิชา สุขศึกษา (พ 011)

จำนวน 104 ภาพ

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1	ภาพเครื่องหมายมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ซ้อนอยู่บนภาพของอาหาร	ดนตรี
2	ตัวอักษร “สไลด์เพื่อการศึกษาเรื่อง....” ซ้อนอยู่บนภาพของอาหาร	สไลด์เพื่อการศึกษา เรื่อง....
3	ตัวอักษร “อาหารและโภชนาการ” ซ้อนอยู่บนภาพของอาหาร	อาหารและโภชนาการ
4	ภาพการ์ตูนเด็กกำลังนั่งรับประทาน อาหาร มีตัวอักษรคำว่า “อาหาร” อยู่ใต้ภาพ	อาหาร หมายถึง สิ่งที่เรารับประทานเข้าไปใน ร่างกายแล้วมีประโยชน์แก่ร่างกาย ช่วยให้ ร่างกายเจริญเติบโตและช่วยซ่อมแซมส่วนที่ สึกหรอของร่างกาย
5	คนกำลังนั่งดื่มเหล้า	สิ่งที่ไม่ใช่อาหาร คือสิ่งที่เรารับประทานเข้าไป แล้วไม่ให้เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย และเป็นสิ่งที่มี พิษต่อร่างกาย

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
6	เหล่า เครื่องดื่มกำลัง	ถ้าเรารับประทานอาหารเข้าไปมาก ๆ จะสะสมในร่างกาย ทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย ของเราได้ เช่น เหล่า เครื่องดื่มกำลัง
7	ตัวอักษร “โภชนาการ” บนภาพของอาหาร	โภชนาการ หมายถึง วิทยาศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหาร
8	คนกำลังปรุงอาหาร	ตั้งแต่ขั้นตอนในการปรุงอาหาร การรับประทานอาหาร การเปลี่ยนแปลงของอาหารที่เรารับประทานอาหารเข้าไป รวมถึงการจัดแบ่งประเภทของสารอาหาร และประโยชน์ของอาหาร
9	คนกำลังนั่งรับประทานอาหาร พร้อมกันในครอบครัว	โภชนาการที่ดี หมายถึง การที่ร่างกายเราได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบถ้วน
10	เด็กยิ้มอย่างมีความสุข	และสามารถนำอาหารนั้นมาเสริมสร้างความเจริญเติบโตได้ตามปกติ ทำให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ
11	คนดักอาหารเข้าปาก	อาหารทุกชนิดที่เรารับประทานอาหารเข้าไป จะถูกย่อยโดยระบบการย่อยอาหารของร่างกาย จนเป็นหน่วยเล็ก ๆ ซึ่งร่างกายสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
12	ตัวอักษร “สารอาหาร” บนภาพของอาหาร	อาหารที่ถูกย่อยจนเป็นหน่วยเล็ก ๆ นี้เราเรียกว่า สารอาหาร
13	ตัวอักษร“สารอาหารมี 6 ประเภทได้แก่” บนภาพของอาหารหลาย ๆ ชนิด	ในอาหารที่เรารับประทานเข้าไปนั้นจะมีสารอาหารทั้งหมด 6 ประเภท
14	ตัวอักษร “1. โปรตีน” บนอาหารจำพวกโปรตีน	สารอาหารประเภทที่ 1 คือโปรตีน ได้จากเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ นม ถั่ว
15	ตัวอักษร “2. คาร์โบไฮเดรต” บนอาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต	สารอาหารประเภทที่ 2 คือคาร์โบไฮเดรต ได้จากอาหารจำพวกข้าว แป้ง น้ำตาล เผือก มัน
16	ตัวอักษร “3. ไขมัน” บนอาหารจำพวกไขมัน	สารอาหารประเภทที่ 3 คือไขมัน ได้จากอาหารจำพวกไขมัน ทั้งที่ได้จากพืชและสัตว์
17	ตัวอักษร “4. วิตามิน” บนอาหารจำพวกวิตามิน	สารอาหารประเภทที่ 4 คือวิตามิน ได้จากอาหารจำพวกผักสด ผลไม้ เนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์ ไข่ นม ถั่ว
18	ตัวอักษร “5. เกลือแร่” บนอาหารจำพวกเกลือแร่	สารอาหารประเภทที่ 5 คือเกลือแร่ ได้จากอาหารจำพวกเครื่องในสัตว์ เนื้อสัตว์ อาหารทะเล เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา เกลือทะเล รวมทั้งไข่ นม ถั่ว และผักใบเขียว

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
19	ตัวอักษร “น้ำ” บนแก้วน้ำ	สารอาหารประเภทที่ 6 ได้แก่ น้ำ
20	ภาพอาหารหลายชนิดอยู่รวมกัน	สารอาหารแต่ละประเภท ที่เรารับประทานเข้าไปจะให้พลังงานแก่ร่างกายไม่เท่ากัน

บทสไลด์ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียนที่มีรูปแบบคำบรรยาย
แบบสนทนา
เรื่อง อาหารและโภชนาการ วิชา สุขศึกษา (พ 011)

จำนวน 104 ภาพ

ลำดับที่	ภาพ	คำสนทนา
1	ภาพเครื่องหมายมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ซ่อนอยู่บนภาพของอาหาร	ดนตรี
2	ตัวอักษร “สไลด์เพื่อการศึกษา เรื่อง...” ซ่อนอยู่บนภาพของอาหาร	ดนตรี
3	ตัวอักษร “อาหารและโภชนาการ” ซ่อนอยู่บนภาพของอาหาร	ต่อไปนี้เป็นบทสนทนาระหว่างบุคคลสอง คนซึ่งจะพาพวกเราารู้จักเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหาร
4	ภาพการ์ตูน เด็กกำลังนั่งรับ ประทานอาหาร มีตัวอักษรคำว่า “อาหาร” อยู่ใต้ภาพ	เปิ้ล : เก้ เธอรู้หรือเปล่าว่าอาหารหมายถึงอะไร เก้ : รู้สิจ๊ะ อาหารก็หมายถึงสิ่งที่เรา รับประทานเข้าไปแล้วมีประโยชน์แก่ร่างกาย ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต และยังช่วย ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ ของร่างกายไงละ จ๊ะ

ลำดับที่	ภาพ	คำสนทนา
5	คนกำลังนั่งดื่มเหล้า	เปิ้ล : จั๊น สิ่งที่เราได้รับประทานเข้าไปแล้วไม่ให้ประโยชน์แก่ร่างกาย และมีพิษต่อร่างกายก็ไม่ใช่อาหารนะสิ เก้ : ไซ้จะเปิ้ล
6	เหล้า เครื่องดื่มชูกำลัง	เก้ : นอกจากนั้นถ้าเราได้รับประทานเข้าไปมาก ๆ ก็จะไปสะสมอยู่ในร่างกายทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายของเราได้ อย่างเช่น เหล้าและเครื่องดื่มชูกำลัง
7	ตัวอักษร “โภชนาการ” บนภาพของอาหาร	เปิ้ล : แล้วโภชนาการล่ะมีความเกี่ยวข้องกับอาหารไหม เก้ : เกี่ยวสิจ๊ะ ก็โภชนาการหมายถึงวิทยาศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหาร
8	คนกำลังปรุงอาหาร	เก้ : ตั้งแต่ขั้นตอนในการปรุงอาหาร การรับประทานอาหาร การเปลี่ยนแปลงของอาหารที่รับประทานเข้าไป รวมถึงการจัดแบ่งประเภท ของสารอาหาร และ ประโยชน์ของอาหารด้วย

ลำดับที่	ภาพ	คำสนทนา
9	คนกำลังนั่งรับประทานอาหาร พร้อมกันในครอบครัว	เปิ้ล : เก้แล้วโภชนาการที่ดีหมายถึงอะไร ช่วยบอกเราหน่อยสิจ๊ะ เก้ : โภชนาการที่ดีนะหรือ ก็หมายถึงการที่ร่างกายเราได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบถ้วน
10	เด็กยิ้มอย่างมีความสุข	เก้ : และสามารถนำอาหารนั้นมาเสริมสร้างความเจริญเติบโตได้ตามปกติ ทำให้ผู้นั้นปราศจากโรคภัยไข้เจ็บใจละเปิ้ล
11	คนดักอาหารเข้าปาก	เปิ้ล : เก้จ๊ะ เวลาเรารับประทานอาหารเข้าไปแล้ว อาหารจะถูกย่อยเลยหรือเปล่า เก้ : ใช่จ๊ะ เมื่อเรารับประทานอาหารเข้าไป ร่างกายก็จะทำหน้าที่ย่อยอาหารให้เป็นหน่วยเล็ก ๆ เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที
12	ตัวอักษร “สารอาหาร” บนภาพของอาหาร	เปิ้ล : เอ อาหารที่ถูกย่อยเป็นหน่วยเล็ก ๆ นี่ใช่ไหมจ๊ะที่เราเรียกว่า สารอาหาร เก้ : ถูกแล้วจ๊ะเปิ้ล
13	ตัวอักษร “สารอาหารมี 6 ประเภท ได้แก่” บนภาพของอาหารหลาย ๆ ชนิด	เปิ้ล : แล้วเก้รู้หรือเปล่าว่าสารอาหารมีทั้งหมดกี่ประเภทและมีอะไรบ้าง เก้ : รู้จ๊ะ สารอาหารมีอยู่ 6 ประเภท

ลำดับที่	ภาพ	คำสนทนา
14	ตัวอักษร “ 1. โปรตีน” บนอาหารจำพวกโปรตีน	เก๋ : ประเภทที่ 1 คือ สารอาหารพวกโปรตีน ได้แก่อาหารจำพวกเนื้อสัตว์ ไข่ ถั่ว นม
15	ตัวอักษร “2. คาร์โบไฮเดรต” บนอาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต	เก๋ : ประเภทที่ 2 คือ อาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต ได้แก่อาหารจำพวกข้าว แป้ง น้ำตาล เผือก มัน
16	ตัวอักษร “3. ไขมัน” บนอาหารจำพวกไขมัน	เก๋ : ประเภทที่ 3 ไขมัน ได้แก่ ไขมันจากพืชและไขมันจากสัตว์
17	ตัวอักษร “4. วิตามิน” บนอาหารจำพวกวิตามิน	เก๋ : ประเภทที่ 4 สารอาหารพวกวิตามิน ได้จากอาหารจำพวกผักสด ผลไม้
18	ตัวอักษร “5. เกลือแร่” บนอาหารจำพวกเกลือแร่	เก๋ : ประเภทที่ 5 เกลือแร่ ได้จากอาหาร จำพวกเครื่องในสัตว์และอาหารทะเล รวมทั้ง ผักต่าง ๆ
19	ตัวอักษร “น้ำ” บนแก้วน้ำ	เก๋ : ประเภทที่ 6 คือ น้ำ
20	ภาพอาหารหลายชนิดอยู่รวมกัน	เปิ้ล : แล้วเก๋ คิดว่าสารอาหารแต่ละประเภทจะให้พลังงานแก่ร่างกายเท่ากันหรือไม่ เก๋ : ไม่เท่ากันหรอกจะ อาหารแต่ละประเภทจะให้แคลอรีไม่เท่ากัน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวปาริชาติ ชื่อสกุล อุทก

เกิดวันที่ 16 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2513

สถานที่เกิด อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 400/451 หมู่ 8 ตำบลคูคต

อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523	ประถมศึกษา จากโรงเรียนชุมชนวัดบางชัน
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
อำเภอบางเขน จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2533	ค.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) จากวิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทป
ที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน
ที่มีรูปแบบคำบรรยายแตกต่างกัน

บทคัดย่อ
ของ
ปาริชาติ อุทก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
เมษายน 2539

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยายและรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ในวิชาสุขศึกษา (พ 011) เรื่องอาหารและโภชนาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวันบางขัน จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่สไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบบรรยาย และกลุ่มที่เรียนจากสไลด์เทปที่สร้างคำบรรยายโดยเด็กวัยเดียวกับผู้เรียน ที่มีรูปแบบคำบรรยายแบบสนทนา ไม่แตกต่างกัน

A COMPARATIVE STUDY OF STUDENTS ' LEARNING EFFECTIVENESS
THROUGH THE USE OF DIFFERENT NARRATION
FORMATS DESIGNED BY STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
PARICHART UTOK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University
April 1996

The purpose of this research was to compare of students' learning effectiveness in Foods and Nutrition in health education through the use of the slide-tape that designed narration by the students who were the same age as the subjects. The formats of narration were narration by description and narration by dialogue.

The subjects of this study were 60 students randomly selected for Prathom Suksa 6 in Choomchon Wat Bangkhan School. They were divided into two groups., each group composed of 30 students. "The slide-tape that designed narration by students who were the same age as the subjects. The formats of narration were narration by description and narration by dialogue" and "The Foods and Nutrition learning effectiveness test," constructed by the researchers. The t-test was used for the data analysis.

The finding was that the learning effecctiveness between the group learned from the slide-tape with narration by description, designed narration by the students who were the same age as the subjects and the group learned from the slide-tape with narration by dialogue, designed narration by the students who were the same age as the subjects was no significatly different.